Jen Nia Mondo 1

The complete course in Esperanto, the international language.

Jen Nia Mondo 1

J.C. Wells and others

An introductory series of lessons in Esperanto — the living language which aims to solve the world's language problem by becoming a second language, neutral and simple, for all mankind.

Second edition 1984

Printed by Antony Rowe Ltd

Jen Nia Mondo 1

First published 1974
Reprinted 1976, 1977
Revised 1984
Reprinted 1992, 2005

Course written by J.C. Wells

Additional exercises by R. McDermott
and J.C. Wells

Lessons based on *Esperanto for Beginners*
by Montagu C. Butler

Dialogues written by Daphne Lister, Don Lord, Neil Salvesen

Designed by Peter Oliver

Helena – Irene Schilperoord
Petro – Karlo Bartošik
Teacher – J.C. Wells

Studio production by Peter Schilperoord
Sound recording by Acorn Audio Service

First published by **Group Five**
Esperanto on Radio and Television

How to use this booklet

If you like, familiarize yourself with the contents of each lesson, before listening to the tape/broadcast; however many people think it's wiser to listen first, and to turn to the book only afterwards.

After you've heard each lesson, follow this routine:

read through the explanations

read over the text of the dialogue

refer backwards and forwards between the two as necessary, making sure you understand everything in the text

- if you have access to a recording of the lesson, play it over repeatedly *without* looking at the book — until you know it by heart
- if possible, act out the dialogue with a friend

do the exercises in the booklet

listen to the lesson again, if possible.

Sounds & Letters

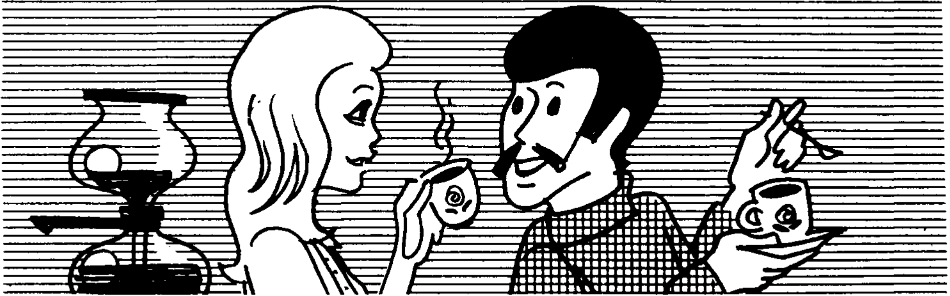
Model your pronunciation on the voices you hear in the lessons. Esperanto has acquired a more-or-less standard international pronunciation; it is advisable to avoid too much of an 'English accent'.

The vowels /a, e, i, o, u/ are monophthongs (pure vowels). The diphthongs /ej, aj, oj, uj/ start at /e a o u/ respectively and glide towards an i–quality; /eŭ, aŭ/ start at /e a/ and glide towards an u–quality. All vowels should be clearly sounded.

Word stress is without exception on the last but one syllable, i.e. on the penultimate vowel.

The consonants /p, t, k, b, d, f, v, s, z, m, n, h/ are as in English (but don't use a glottal stop for /t/; /p t k/ are best unaspirated). Spelling *g* means a 'hard' /g/, *ĝ* a 'soft' one like English *j*. *C* stands for an affricate like *ts*, *ĉ* for one like English *ch* in *child*. Similarly, *ŝ* is like English *sh*; *ĵ* denotes the corresponding voiced sound, as in *measure*. The rare *ĥ* is a voiceless velar fricative, as in *loch*. A trill or tap is best for /r/; a 'clear' lateral for /l/ — be careful not to omit them after vowels. *J* corresponds to English *y*; *jes* has the same sound and meaning as English *yes*.

The correspondence between sound and spelling is exact in Esperanto. Seeing the written form of a word, you can know with certainty the way to pronounce it.

Leciono 1 — Kafo

P. Saluton, Helena!

H. Saluton, Petro!

P. Saluton. Helena, diru al mi, kio estas sur la tablo?

H. Libro.

P. Ha, jes, sur la tablo estas libro. Kaj kio estas sur la libro? Ĉu taso?

H. Jes, sur la libro estas taso.

P. Kaj diru al mi, kio estas en la taso?

H. Kafo. En la taso estas kafo.

P. Kafo en la taso... ha, jes, nun mi vidas. La taso estas sur la libro. Kaj la libro estas sur la tablo. Ĉu la kafo estas por mi?

H. Ne, la kafo estas por *mi.*

P. Ho... mi komprenas.

H. Ĉu plaĉus al vi kafo?

P. Nun *vi* komprenas. Jes, mi petas.

H. Ĉu kun lakto?

P. Jes, mi petas, kun lakto.

H. Kafo kun lakto. Ĉu kun sukero?

P. Ne, dankon. Sen sukero.

H. Kafo kun lakto, sen sukero. Jen! Jen kafo por vi.

P. Dankon, Helena.

H. Ne dankinde, Petro.

H. ... Petro, kia estas la kafo?

P. Bona! La kafo estas bona.

saluton:	hullo
diru al mi:	tell me
kio:	what
estas:	is
sur:	on
la:	the
tablo:	table
libro:	book
jes:	yes
kaj:	and
ĉu:	[*particle used to make yes/no questions*]
taso:	cup
en:	in
kafo:	coffee
nun:	now
mi:	I
vidas:	see
por:	for
ne:	no, not
komprenas:	understand
vi:	you
plaĉus al vi:	you would like [*lit.* would be pleasing to you]
mi petas:	please [*lit.* I request]
kun:	with
lakto:	milk
sukero:	sugar
dankon:	thank you
sen:	without
jen:	here is, here you are
ne dankinde:	don't mention it, you're welcome
kia:	what like, what sort, of what nature
bona:	good

H. Ĉu la kafo estas forta?
P. Jes, la kafo estas forta.
H. Ĉu varma?
P. Jes, la kafo estas varma.
H. Ĉu Petro estas kontenta? Ĉu vi estas kontenta?
P. Jes, mi estas kontenta!

forta: strong
varma: warm, hot
kontenta: content, satisfied

Notoj — Notes

IN ESPERANTO EVERY NOUN ENDS IN **-O**

tablo	table	*taso*	cup
libro	book	*kafo*	coffee

ESPERANTO HAS NO WORD FOR 'A' OR 'AN' (no indefinite article).

tablo	table, a table	*libro*	book, a book

THE WORD FOR 'THE' (the definite article) IS **LA**.

la tablo	the table	*la libro*	the book

THE WORD FOR 'AND' IS **KAJ** PRONOUNCED LIKE 'SKY' WITHOUT THE **S**.
It is taken from Classical Greek. Note that the sound of K is always spelt *k* in Esperanto, since there is a regular one-to-one correspondence between sound and spelling (phoneme and letter). The Esperanto *j* corresponds to English 'y'. *Objekto,* an object, is pronounced "awb-yek-taw". Stress is always on the last syllable but one: "awb-YEK-taw".

THE PARTICLE **ĈU** (pronounced "choo")
IS USED TO CONVERT A STATEMENT INTO A QUESTION (yes/no question).

La libro estas sur la tablo	The book is on the table
Ĉu la libro estas sur la tablo?	Is the book on the table?
Kun sukero	With sugar
Ĉu kun sukero?	With sugar?
Plaĉus al mi kafo	I'd like some coffee
Ĉu plaĉus al vi kafo?	Would you like some coffee?
Vi komprenas	You understand
Ĉu vi komprenas?	Do you understand?

EVERY ESPERANTO ADJECTIVE ENDS IN **-A**.

bona	good	*forta*	strong
varma	warm, hot	*kontenta*	content, satisfied

Leciono 1

KIO? WHAT? (Answer *kio* with a word ending in *-o*.)

Kio estas tio? What's that?
Kio estas sur la tablo? *Libro.*

KIA? WHAT SORT OF? WHAT KIND OF? (Answer *kia?* with a word ending in *-a*.)

Kia libro estas sur la tablo? What sort of a book is on the table?
Kia estas la kafo? What's the coffee like?

Ekzercu vin! Practise!

MODEL: Diru al mi, kio estas en la taso?
[*Tell me, what's in the cup?*]

(*Kafo*) — En la taso estas kafo.
[*In the cup there's some coffee.*]

Diru al mi, kio estas en la kafo?
(*Lakto*) — ....

Diru al mi, kio estas sur la tablo?
(*Taso*) — ....

Diru al mi, kio estas en la libro?
(*Matematiko*) — ....

MODEL: Plena glaso [*A full glass*]

— La glaso estas plena.
[*The glass is full.*]

Bela floro [*A beautiful flower*]
— ....

Bona teo [*Good tea*]
— ....

Forta kafo [*Strong coffee*]
— ....

Longa tago [*A long day*]
— ....

Pura loko [*A clean place*]
— ....

Dika muro [*A thick wall*]
— ....

Kia estas la glaso? — La glaso estas plena.
Kia estas la floro?
Kia estas la teo?
Kia estas la kafo?
Kia estas la tago?
Kia estas la loko?
Kia estas la muro?

Skribaj ekzercoj — Written exercises

Write down the Esperanto for:

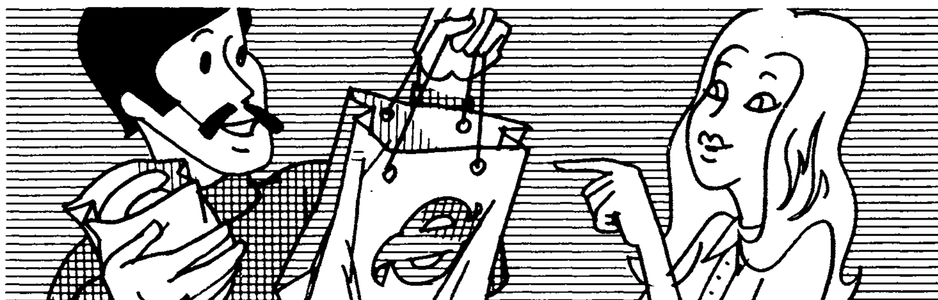
the book	a cup	the sugar	the milk
the table	the coffee	an object	a book
a place	the day	the wall	a flower
a glass	the tea	a day	the place
mathematics	strong	clean	thick
good	hot	full	satisfied
a cup and a glass		the milk and the sugar	
a beautiful place and a good book			

Complete the following sentences by filling in the blanks:

1. Sur la tablo estas ....
2. La kafo estas .... kaj ....
3. Ĉu la teo estas .... mi?
4. Diru al mi, ... estas en la glaso?
5. Ĉu .... al vi teo?

Translate:

H. Tell me, please, is the book on the table?
P. No, here is the book. On the table (there) is a cup. The coffee in the cup is for you. The coffee is hot and strong. Would you like (some) milk?
H. No, thank you. I should like (some) sugar.
P. Here you are! Coffee with sugar. Are you satisfied?
H. Yes, now I'm satisfied. The coffee is good. Thank you, Peter.
P. You're welcome, Helen.

Leciono 2 — En la Sakoj

H Bonan matenon, Petro!

P Bonan matenon, Helena!

H Petro, kio estas en la sakoj?

P Libroj kaj pomoj. En la granda sako estas du libroj. Rigardu!

H Ha, mi vidas. Jen du ruĝaj libroj.

P Jes, la libroj estas ruĝaj.

H Ĉu la libroj estas novaj aŭ malnovaj?

P Ili estas novaj.

H Ĉu vi estis en la librovendejo?

P Ne, mi estis en la fruktovendejo.

H Ĉu jes?... Ho, vi ŝercas.

P Jes kaj ne. Mi *estis* en la fruktovendejo. En la malgranda sako estas fruktoj.

H Sed la libroj?

P Jes, mia kara. Por la libroj mi estis en la librovendejo.

H ... Ĉu en la alia sako estas fruktoj?

P Jes. Freŝaj fruktoj, pomoj kaj bananoj. La pomoj estas iom malmolaj: ili ne estas maturaj.

H Jes, ili estas ankoraŭ verdaj. Sed la bananoj estas flavaj — jes, ili estas molaj kaj maturaj.

P Ĉu plaĉus al vi frukto?

H Jes, sed ne banano; prefere pomo. Bananoj ne plaĉas al mi.

P Jen, prenu!

bonan matenon: good morning

sako: bag
-j: [plural ending]
pomo: apple
granda: big, large
du: two
rigardu: look
ruĝa: red

nova: new
aŭ: or
mal-: [prefix used to form word of opposite meaning]
malnova: old
ili: they
estis: were, have been
librovendejo: bookshop
fruktovendejo: fruiterer's
ŝercas: joke
frukto: fruit
sed: but
mia kara: my dear

alia: other

freŝa: fresh
banano: banana
iom: rather, a bit
mola: soft
matura: ripe

ankoraŭ: still, yet
verda: green
flava: yellow

prefere: preferably
plaĉas al mi: I like [*lit.* are pleasing to me]
prenu: take

Leciono 2

H Dankon, jes.

P Kaj jen banano por mi. Matura, mola, flava banano tre plaĉus al mi. Jes, la gusto esta bona kaj dolĉa.

H Sed la gusto de la pomo estas malbona. Ĝi estas tute maldolĉa.

P La pomoj ne estas maturaj!

gusto:	taste
tre:	very; very much
bona:	good
dolĉa:	sweet
de:	of
ĝi:	it
tute:	quite, wholly, altogether

Notoj — Notes

TO FORM THE PLURAL OF A NOUN, ADD **-J**
(This changes the ending *-o* to *-oj,* which has the sound of "oy" in "boy".)

sako	bag	*sakoj*	bags
libro	book	*libroj*	books
pomo	an apple	*pomoj*	some apples

THE PLURAL ENDING **-J** IS ALSO ADDED TO ADJECTIVES
(Remember *aj oj* rhymes with "my boy")

ruĝaj libroj	red books
belaj floroj	beautiful flowers

LETTERS WITH CIRCUMFLEXES

We have already met **ĉ**, which corresponds to English "ch". Similarly, **ŝ** corresponds to English "sh", and **ĝ** to "j". So *ruĝa* is pronounced "roo-jah" (and be careful NOT to pronounce it like French *rouge*, which ends in a consonant like English "s" in "measure", whose Esperanto equivalent is **ĵ**).

riĉa	rich	*fiŝo*	a fish	*saĝa*	wise
ĉokolado	chocolate	*ŝafo*	a sheep	*paĝo*	a page
ĉapelo	a hat	*freŝa*	fresh	*ĝardeno*	a garden

THE PREFIX **MAL** CHANGES THE MEANING OF A WORD TO THE OPPOSITE.

nova	new	*malnova*	old
varma	hot	*malvarma*	cold
dika	thick	*maldika*	thin

THUS FROM THE WORDS WHICH CAME IN LESSON ONE YOU CAN FORM:

malforta	weak	*malbona*	bad	*malkontenta*	dissatisfied

ESTAS CAN MEAN "IS" OR "ARE"

La vorto estas longa	The word is long
La vortoj estas longaj	The words are long
La banano estas matura	The banana is ripe
La bananoj estas maturaj	The bananas are ripe

Leciono 2

SOMETIMES **ESTAS** IS MORE APPROPRIATELY TRANSLATED “THERE IS” OR “THERE ARE” AND WITH **MI** IT MEANS “(I) AM”.

Sur la tablo estas libro	On the table there's a book
En la sako estas pomoj	In the bag there are some apples
Mi estas preta	I'm ready

DE MEANS “OF”; IT ALSO TRANSLATES THE ENGLISH POSSESSIVE

la nomo de la viro	the name of the man; the man's name
la libroj de Petro	Peter's books
la adresoj de la studentoj	the student's addresses

Ekzercu vin! — Practise!

MODEL: Ruĝa libro [a *red book*] — Ruĝaj libroj [*red books*]

Juna frato [*a young brother*] — . . . .
Varma vento [*a hot wind*] — . . . .
Granda bildo [*a big picture*] — . . . .
Simpla tasko [*a simple task*] — . . . .
Verda pomo [*a green apple*] — . . . .

MODEL: alta [*high*] — malalta [*low*]

bona [*good*] — . . . .
pura [*clean*] — . . . .
longa [*long*] — . . . .
juna [*young*] — . . . .
mola [*soft*] — . . . .
riĉa [*rich*] — . . . .
freŝa [*fresh*] — . . . .

MODEL: amiko [*friend*] — malamiko [*enemy*]

aperi [*appear*] — . . . .
fermi [*close, shut*] — . . . .
ĝojo [*joy, gladness*] — . . . .

permesi [*permit*] — . . . .
levi [*raise*] — . . . .
vero [*truth*] — . . . .

Kie [*where*] estas la libroj? — La libroj estas sur la tablo
Kie estas la pomoj? — . . . .
Kie estas la malgranda sako? — . . . .
Kie estas la kafo? — . . . .
Kie estas la ĉokolado? — . . . .
Kie estas la belaj floroj? — . . . .

Pattern Practice

By combining sentence elements, one from each box, you can make a large number of different sentences. Translate each sentence you create in this way.

La libroj Du ruĝaj pomoj Freŝaj fruktoj La banano La krajono de Helena [*Helena's pencil*]	estas	en la sako. sur la tablo. tie [*there*] sur la lito [*bed*] en la skatolo [*box*] sur la planko [*floor*]

La bananoj La pomoj La fruktoj sur la tablo La faboj [*beans*] en la ĝardeno	estas	flavaj. verdaj. pretaj [*ready*] malmolaj. maturaj. ankoraŭ malgrandaj.

Skribaj ekzercoj — Written exercises

Write the plural forms of the following, and translate:

libro la sako bela pomo freŝa floro
frato granda skatolo la ĝardeno la nova vorto
verda ĉapelo tre riĉa amiko

Turn into Esperanto:

a page of the book — Peter's friends
the brother's address — Helen's beautiful flowers
the man's hat — Peter's friend's book

*Make the words in brackets agree, by adding **j** if necessary:*

1. Ĉu la floroj estas belaj?
2. La (nova) libroj estas sur la (granda) tablo.
3. La banano estas (matura) kaj (mola).
4. Jen la (verda) pomoj de Helena!
5. La paĝoj de la libro estas tre (longa).
6. La amikoj de Petro estas tre (malriĉa).
7. La ĝardeno de la studentoj estas tre (granda).
8. Helena kaj Petro estas (kontenta).

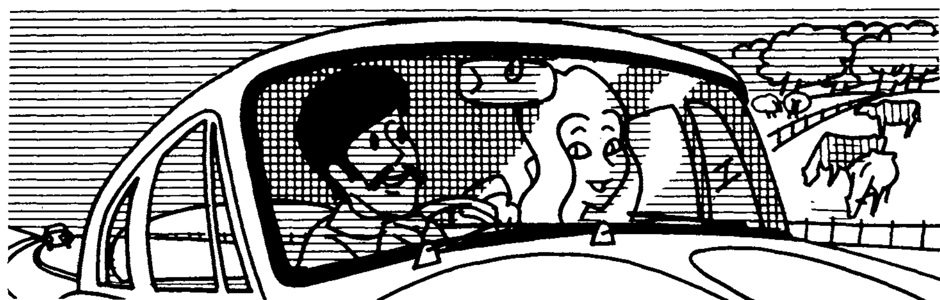
Translate:

H. Good morning, my dear., I've been in the bookshop and the fruiterer's.

P. Have you? What is (there) in the bags?

H. In the old green bag there are (some) very good books. There are fresh apples and bananas in the new yellow bag. Here you are, take (some). Take some, please! I'm not joking.

P. I don't like books... but I'd like a sweet, ripe apple very much. Thank you, Helen. Yes, they are ripe, and the taste is very good.

Leciono 3 — En la Aŭto

H. Rigardu, Petro! Jen kampo kun bovinoj.

P. Jes, Helena, jen kampo kun bovinoj.

H. Rigardu, rigardu! Apud la kampo kun bovinoj estas kampo kun ŝafoj. Ĉu vi vidas?

P. Ne, Helena, mi ne vidas, efektive. Mi rigardas al la vojo — sed mi kredas, ke apud la kampo kun bovinoj estas kampo kun ŝafoj.

H. Kaj jen apud la kampo kun ŝafoj estas arbaro. Ĉu ni povas halti? Tre plaĉus al mi sidi sub arbo kun vi. Ĉu plaĉus al vi sidi sub arbo kun mi?

P. Jes, mia kara, tre plaĉus al mi sidi sub arbo kun vi, sed ne eblas halti apud la arbaro. Ni ne rajtas halti sur la aŭtovojo. Aĥ, ĉu vi vidas? Tiu idioto kredas, ke li estas la sola homo sur la vojo, ĉu ne?

H. Eble...

P. Apud li sidas virino. Ŝi estas bela, ĉu ne?

H. Ne, ŝi ne estas bela; sed la ĉevalo estas bela.

P. La ĉevalo?

H. La ĉevalo en la kampo. Ĝi estas bela, sed vi ne rigardas.

P. Mi rigardas al la vojo.

H. Vi rigardas al la virino kun la idioto. Ĉu plaĉus al vi sidi sub arbo kun ŝi?

P. Ne, Helena. Kompreneble ne plaĉus al mi sidi sub arbo kun ŝi. Plaĉus al mi sidi sub arbo kun vi.

aŭto:	car
kampo:	field
bovino:	cow
apud:	next to
ŝafo:	sheep
efektive:	in fact
rigardas:	look, am looking
vojo:	road, way
kredas:	believe
arbaro:	wood
ni:	we
povas:	can
halti:	stop, halt
sidi:	sit
sub:	beneath, under
arbo:	tree
eblas:	it is possible
rajtas:	are allowed, have the right
aŭtovojo:	motorway
aĥ:	[interjection]
tiu:	that [demonstr.]
idioto:	idiot
li:	he
sola:	only, lone
homo:	man, human being
ĉu ne:	doesn't he, isn't she (etc.)
eble:	possibly
virino:	woman
ŝi:	she
bela:	beautiful
ĉevalo:	horse
kompreneble:	of course

H. Sed vi kredas, ke ŝi estas bela.

P. Vi estas pli bela. Ĉu vi estas kontenta?

pli: more [used to form comparatives

- - - - - - - - - - - - - - - - - - -

H. Ho, Petro, rigardu! Jen kampo, kaj en la kampo estas bovinoj...

P. Jes, Helena, en la kampo estas bovinoj.

Notoj — Notes

THE PRESENT TENSE ENDING OF ALL VERBS IS **-AS**.
(It is the same for all persons of the verb.)

li dormas	he sleeps	*mi kantas*	I sing
li sidas	he sits	*vi laboras*	you work
ŝi staras	she stands	*ni ridas*	we laugh
la suno brilas	the sun shines; the sun is shining	*ili skribas*	they write

THE PERSONAL PRONOUNS ARE:

mi	I, me	*li*	he, him	*ni*	we, us
vi	you	*ŝi*	she, her	*ili*	they, them
ĝi	it [pronounce "jee"]				

TO MAKE A VERB NEGATIVE, PUT **NE** BEFORE IT.

mi ne kantas	I am not singing; I do not sing
la suno ne brilas	the sun isn't shining
ni ne laboras	we're not working

ĈU NE? [literally "whether not?"] IS USED TO FORM QUESTION TAGS ["isn't she", "can't we?", "don't they?", "wasn't I?"; compare French "n'est-ce pas?", German "nicht wahr?"].

Ŝi estas bela, ĉu ne?	*She's beautiful, isn't she?*
La bovinoj dormas, ĉu ne?	The cows are asleep, aren't they?
Li komprenas, ĉu ne?	He understands, doesn't he?

KE IS USED TO INTRODUCE THE NOUN CLAUSE AFTER A VERB OF SAYING, THINKING, BELIEVING, AND SO ON. UNLIKE ENGLISH "THAT", IT CANNOT BE OMITTED.

Vi kredas, ke ŝi estas bela	You think (believe) she's beautiful
Li diras, ke ili laboras	He says they're working

Leciono 3

THE INFINITIVE FORM OF THE VERB ENDS IN -I.

kanti	to sing	*dormi*	to sleep	*ridi*	to laugh

li rifuzas labori	he refuses to work
mi komencas kompreni	I'm beginning to understand
ĉu ni povas halti?	can we stop?
plaĉus al mi sidi sub la arbo	I'd like to sit under the tree [literally: it would please me to ..]

SOME PREPOSITIONS TO NOTE.

al	to	*apud*	near, by, at	*sub*	under, beneath
de	of, from	*en*	in	*sur*	on

apud la vojo	by the road
en la kampo	in the field
al ŝi	to her

THE LETTER **C** (WITHOUT A CIRCUMFLEX) HAS THE SOUND "TS".
(In English, on the other hand, *c* sometimes has the sound of "k", sometimes that of "s".)

paco	[pah-tsow]	peace	*dancas*	[dahn-tsas]	dances
facila	[fah-tsee-lah]	easy	*ŝercas*	[shair-tsas]	jokes
laca	[lah-tsah]	tired	*sincera*	[seen-tsairah]	sincere

Ekzercu vin! — Practise!

MODEL: La suno brilas [*The sun is shining*]

— Ĉu la suno brilas? [*Is the sun shining?*]

La birdoj kantas [*The birds are singing*]
— . . . .

La ĉevalo estas bela [*The horse is beautiful*]
— . . . .

Tiu idioto ridas [*That fool is laughing*]
— . . . .

Li estas la sola homo sur la vojo [*He's the only person on the road*]
— . . . .

Ni estas en la kamparo [*We're in the country*]
— . . . .

FILL THE GAP by selecting the appropriate noun:

Kie estas Helena? .... estas en la aŭto. [*Ŝi*]

Kie estas la aŭto? .... estas en la kamparo, sur la vojo.
Kie estas Petro? .... sidas en la aŭto, apud Helena.

Kie estas la bovinoj?	....	estas en la kampo.
Kie estas la ŝafoj?	....	estas en la alia kampo.
Kie estas la idioto?	....	estas en la alia aŭto.
Kie estas la ĉokolado?	....	estas en la skatolo.
Kie estas la virino?	....	sidas apud la idioto.

MODEL:

Ĉu li dancas?—Jes, li dancas. Ne, li ne dancas.
Ĉu la birdoj kantas?—Jes, ili kantas. Ne, ili ne kantas.

Ĉu vi ridas?— ....
Ĉu la suno brilas?— ....
Ĉu la noktoj [*nights*] estas longaj?— ....
Ĉu ni rajtas halti sur la aŭtovojo?— ....
Ĉu tiu idoto kredas,
ke li estas la sola homo sur la vojo? — ....

Ĉu mi estas prava?	[*Am I right?*]
— Kompreneble jes	[*Of course, you are*]
— Efektive ne	[*In fact you're not*]
— Eble	[*Perhaps*]

Ĉu ŝi estas bela?— ....
Ĉu la ĉevalo flugas?— ....
Ĉu la suno kantas?— ....
Ĉu la aŭto estas sur la tablo?— ....
Ĉu la kafo estas preta?— ....

Pattern Practice

CREATE AND TRANSLATE:

Mi kredas, Li diras, Ĉu vi opinias, [*Do you think, is it your opinion*] Ni suspektas, Ŝi ne kredas, Ili komprenas,	ke	la ĉevalo estas bela. la libroj ne estas pretaj. mi estas pli bela? la suno ne brilas? en la aŭto sidas idioto. la ŝafoj estas en la alia kampo. la studento ne laboras en la vespero. [*evening*]

Leciono 3

Ni ne povas Ĉu vi povas Tre plaĉus al mi Ne eblas [*it's not possible*] Helena deziras Petro rifuzas La idiotoj komencas Mi rajtas	labori en la vespero. sidi sub arbo. flugi [*fly*]. danci. dormi en la tago [*day*] rigardi al la ĉevalo. kanti.

Mi Vi Ni Li Ili Ŝi Ĝi Petro La ĉevaloj	efektive eble kompreneble ne	laboras. dancas. ploras [*weep, cry*] ridas. dormas. haltas apud la arbaro. sidas en la aŭto. ludas [*play*]. staras [*stand*] tie.

Skribaj ekzercoj — Written exercises

Turn into Esperanto:

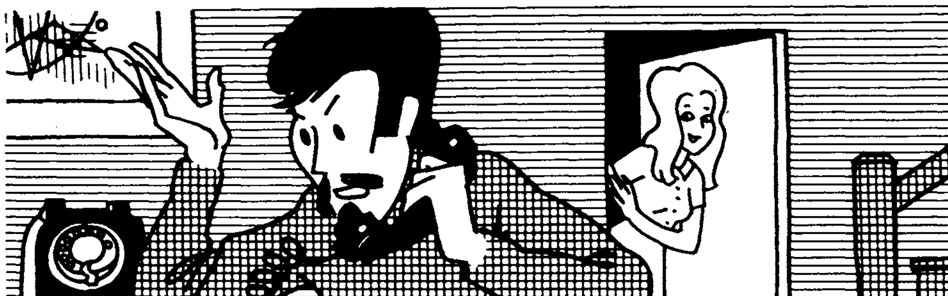
we sleep	you stand	they sing	I'm not working
it shines	he believes	we look	she understands
I don't sing	he's not laughing		

Give the words in brackets the appropriate (infinitive) ending, and translate:

1. Ni ne rajtas (halt-) sur la aŭtovojo.
2. Mi rifuzas (sid-) sub la arboj.
3. Ĉu vi povas (kant-)?
4. Plaĉus al mi (rigard-) al la fiŝoj.
5. Li rifuzas (dir-), ke ŝi estas bela.
6. Ŝi ne permesas al tiu idioto (labor-) en la ĝardeno.
7. Tiu virino komencas (danc-) en la kampo!
8. Mi ne povas (dorm-) apud la vojo.
9. Ĉu la studentoj rajtas (labor-) en la vespero?
10. La aliaj viroj estas lacaj: ili ne deziras (kant-).

Translate:

H. Don't you understand, Peter? The sun is shining, and I don't like sitting beside the road in a very warm car.
P. Yes, Helen, I (do) understand. But look, the fields are green and beautiful. It is in fact possible to sit in a field, isn't it?
H. It's possible, yes, but I'm looking at the cows and sheep — and at that large horse. I don't think I should like to sit in a field.
P. Of course not, my dear, I am an idiot. But do you see? That wood is very beautiful, isn't it? Would you perhaps like to sit with me under the trees?

Leciono 4 Telefoni

NUMERALS

unu:	one	kvar:	four	naŭ:	nine
du:	two	kvin:	five	dek:	ten
tri:	three	ses:	six	cent:	a hundred
		sep:	seven	mil:	a thousand
		ok:	eight	nul:	nought, zero

P. Jen la numero... ok du kvar... kvin tri ses naŭ. [*Waits.*] Saluton! Mi petas, ĉu mi povas paroli al Helena? — Ne, ne al baleno, al Helena. Kiu *vi* estas? La bestoĝardeno? Ho, pardonu, tio estas la malĝusta numero; sendube mi eraris. [*Hangs up. To himself.*] Jes, ok du kvar... kvin tri ses naŭ; eble mi diskis kvin tri *sep* naŭ. Ok du kvar... kvin tri ses naŭ. Nun la numero estas okupita. Jen, denove... ok du kvar... kvin tri ses naŭ... Saluton! Ĉu mi povas paroli al Helena? — Kial ne? Mi bedaŭras, sed ne necesas esti malĝentila... Kaj al vi, kamarado! — Mil diabloj, tio ne helpas! Eble la telefonisto povas helpi... do, cent: unu nul nul... Mi deziras paroli al mia amikino, la numero estas ok du kvar... kvin tri ses naŭ... Jes, sed la bestoĝardeno dufoje respondis. — Dankon... [*Waits. Doorbell rings.*] Pardonu, telefonisto, iu sonorigas ĉe la pordo. [*Pause. Door opens.*] Helena! Vi estas ĉi tie!

H. Evidente. Saluton, Petro.

P. Saluton, Helena. Mi tre ĝojas, ke vi venis, ĉar mi provas telefoni al vi. Momenton! Ha! telefonisto, dankon, dankon. Ĉio estas nun en ordo. [*Hangs up.*] Helena, mi volis paroli al vi.

P. Nu, jen mi estas!

numero:	number
paroli:	speak
baleno:	whale
kiu:	who
bestoĝardeno:	zoo
pardonu:	sorry, forgive me
tio:	that [demonstr. pronoun]
malĝusta:	wrong
sendube:	doubtless(ly)
eraris:	have made a mistake
-is:	[past tense ending]
diski:	dial
denove:	again
kial:	why
bedaŭri:	regret, be sorry
necesas:	it is necessary
ĝentila:	polite
kamarado:	mate, chum
diablo:	devil
helpi:	help
do:	so, then
deziri:	wish
amikino:	friend (female)
dufoje:	twice
respondi:	answer
iu:	somebody
sonorigi:	ring (the bell)
ĉe:	at
pordo:	door
ĉi tie:	here
evidente:	obviously
ĝoji:	be glad
ke:	that [conjunct.]
veni:	come
ĉar:	because
provi:	try, attempt
momenton:	just a second
ĉio:	everything
nun:	now
ordo:	order
voli:	want

Notoj — Notes

THE NUMBERS FROM ONE TO TEN ARE LISTED ABOVE THE TEXT OF THE DIALOGUE (Pronounce both the *k* and the *v* in *kvar* and *kvin.* Don't omit the final *r* in *kvar. Naŭ* sounds like English "now".)

du katoj	two cats	*tri hundoj*	three dogs
sep homoj	seven people	*ok libroj*	eight books

11 *dek unu,* 12 *dek du, ...* 19 *dek naŭ*
20 *dudek,* 21 *dudek unu, ...* 99 *naŭdek naŭ.*

(*Dek tri* = 10 + 3; two words; addition.)
(*Tridek* = 3 × 10; one word; multiplication.)

100 *cent,* 200 *ducent.* [Pronounce "tsent"]
345 *tricent kvardek kvin.*
1000 *mil.* 1985 *mil naŭcent okdek kvin*

THE PAST TENSE ENDING IS **-IS**.

estis	was, were	*vidis*	saw
laboris	worked	*eraris*	made a mistake
ludis	played	*venis*	came

ALTHOUGH ENGLISH HAS SEVERAL PAST TENSES, ESPERANTO HAS ONLY THE ONE. SO **-IS** SOMETIMES CORRESPONDS TO "WAS -ING", "HAVE -ED", ETC.

mi eraris	I made a mistake, I have made a mistake
mi laboris	I worked, I was working, I have worked

SIMILARLY, **-AS** CORRESPONDS TO ALL THE VARIOUS ENGLISH PRESENT TENSES.

li laboras	he works, he's working, he does work
ŝi ludas	she is playing, she plays, she does play
Ĉu li venis?	Has he come? Did he come?

KIAL MEANS "WHY?". THE WORD FOR "BECAUSE" IS **ĈAR** [pronounce "charr"].

Kial vi venis?	Why have you come?
Mi venis, ĉar vi vokis.	I've come because you called.
Kial vi silentas?	Why are you keeping silent?
Ĉar la bebo dormas.	Because the baby's asleep.

Ekzercu vin! — Practise!

SAY IN ESPERANTO WORDS:

5 birdoj	3 arboj
8 infanoj [*children*]	2 seĝoj [*chairs*]
16 ĉevaloj	12 bananoj
70 paĝoj	19 jaroj [*years*]

Kiu numero venas post [*after*] 6?
Kiu numero venas antaŭ [*before*] 13?
Kiu numero venas inter [*between*] 7 kaj 9?
2 + 3 = 5 Du kaj tri (du plus tri) estas kvin.

KIOM [*how many?*] estas 5 + 6?
Kiom estas 4 + 9?
Kiom estas 16 + 8?

KIOM DA [*how many (of)*] libroj estas sur la tablo?
(*Sur la tablo estas* ....)

MAKE SIMILAR QUESTIONS AND ANSWERS:

Kiom da	ĉevaloj bovinoj ŝafoj homoj aŭtoj	estas	en la kampo? inter la arboj? apud la pordo? sur la aŭtovojo?

Kiom da	tagoj horoj [*hours*] minutoj sekundoj	estas en la	semajno [*week*]? monato [*month*]? jaro?

Jen	blua [*blue*] blanka [*white*] bruna [*brown*] flava griza [*grey*] nigra [*black*] oranĝa ruĝa verda	aŭto! birdo! floro! kato! libro!

Skribaj ekzercoj — Written exercises

Write out in words the Esperanto for:

4 7 5 9 3 1 13 18 16 12 20 31 54 27 81 92 35 53
100 310 834 476 258 999

Leciono 4

Turn into Esperanto:

we saw	they worked	I came	he played
she spoke	I regretted	you said	they were
he answered	I was-glad	she tried	we wanted
they danced	you helped	I refused	she slept

Undoubtedly, that idiot has-made-a-mistake.

Supply answers in Esperanto:

1. Kial ili venis?
2. Kiom da studentoj estas en la ĝardeno?
3. Kiu estas ĉe la pordo?
4. Kio estas bebo?
5. Kia estas la amikino de Petro?
6. Kie estas la kato kaj la hundo?

Think of Esperanto questions to which these would be suitable answers:

1. Sep.
2. Sur la malgranda tablo.
3. Ĉar tiu idioto haltis sur la aŭtovojo.
4. Tre malĝentila.
5. Tre granda besto, simila [*similar*] al fiŝo.
6. La telefonisto.

Translate:

Hello! Am I speaking to the operator? ... Can you help, please? I wanted to speak to my girl-friend and dialled six one three five — that's the right number — but who answered? Someone in the zoo! No, sorry. I didn't make-a-mistake. In-fact I dialled twice... Yes, the man in the zoo answered again. He was polite, but obviously not very pleased. Can you dial for me, operator? The number is six one three five... Or did she say six one five three? Just a second, please. I think there's someone at the door...

Leciono 5 — Ĉe la Floristo

P. Jen la butiko!

H. Bone! Mi volas aĉeti planton por via patrino. Plantojn ŝi tre amas.

P. Kaj ne nur plantojn. Ŝi tre amas florojn. Mia patro kutime donas al ŝi ruĝan rozon je ŝia datreveno.

H. Nu! mi deziras aĉeti ankaŭ florojn.

P. Kion vi deziras? Ĉu vi volas aĉeti tulipojn aŭ violojn?

H. Mi tre amas ruĝajn tulipojn, sed la tulipoj en la butiko estas tro palaj. La violoj estas pli buntaj. Mi volas la grandajn violojn.

P. Ĉu la tigoj estas firmaj?

H. Ho jes! Kaj la folioj estas tre freŝaj. Mi deziras aĉeti grandan bukedon por via patrino. Kaj ankaŭ hiacintojn mi volas aĉeti — por *mia* patrino. Ŝi preferas hiacintojn. En la somero mi aĉetas blankajn liliojn por ŝi, kaj en la aŭtuno orajn krizantemojn.

P. Via patrino havas belan bildon de floroj en la manĝoĉambro. Mi parolas pri la bildo de narcisoj.

H. Belaj bildoj tre plaĉas al ŝi. Ŝi kolektas belajn bildojn, kaj precipe bildojn de floroj.

P. Kiom kostas la hiacintoj?

H. Ili ne tre kostas. Mi intencas aĉeti du bukedojn. Sed mian

floristo:	florist
butiko:	shop
bone:	good [*lit.* well]
-e:	[ending of adverbs]
aĉeti:	buy
planto:	plant
-n:	[accusative ending]
via:	your
patrino:	mother
ami:	love
nur:	only
floro:	flower
mia:	my
patro:	father
kutime:	usually
doni:	give
rozo:	rose
je:	[preposition of indefinite meaning] (here: on)
ŝia:	her
datreveno:	anniversary
nu:	well; now
ankaŭ:	also
kion:	what [kio + n]
tulipo:	tulip
violo:	violet
tro:	too, too much
pala:	pale
bunta:	colourful
tigo:	stem
firma:	firm
folio:	leaf
bukedo:	bunch, bouquet
hiacinto:	hyacinth
preferi:	prefer, like best
somero:	summer
blanka:	white
lilio:	lily
aŭtuno:	autumn
ora:	golden
krizantemo:	chrysanthemum
bildo:	picture
manĝoĉambro:	dining room
pri:	about
narciso:	narcissus
kolekti:	collect
precipe:	particularly
kiom:	how much, how many
kosti:	cost
intenci:	intend

monon mi lasis en la aŭto. Ĉu vi havas?

P. Jen! Prenu.

H. Dankon!

P. Kaj ankaŭ mi intencas aĉeti florojn — por via mantelo.

H. Ho, mia kara! Vi estas tre bonkora. Do, mi donas al vi kison.

P. Ni nepre vizitos la florbutikon denove!

H. Ha, jen! La floristo jam volvis la florojn, kaj la planton.

P. Bone!

H. Ĉu vi pagis por la floroj por mia mantelo?

P. Jes, mi pagis. Kaj nun mi volas trinki kafon. Ĉu ankaŭ vi?

H. Jes.

P. Do, al la kafejo!

H. Sed unue fiksu la florojn al mia mantelo.

P. En ordo — mi fiksis ilin. Ĉu vi estas kontenta?

H. Tre kontenta, mia kara.

mono: money
lasi: leave
havi: have
mantelo: coat
bonkora: kind [*lit.* good-hearted]
kiso: kiss
nepre: certainly, without fail
viziti: visit
volvi: wrap
pagi: pay
trinki: drink
kafejo: café
unue: first
fiksi: fix

Notoj — Notes

CONSIDER THE SENTENCE **ŜI VIDAS** ("she sees").
YOU CAN ASK: **KIU VIDAS?** ("who sees?") AND THE ANSWER IS **ŜI** ("SHE").
ŜI IS THE SUBJECT OF THE SENTENCE, I.E. THE ONE THAT DOES THE ACTION.

BUT IT IS NOT ENOUGH TO KNOW THAT SHE SEES.
WE WANT TO KNOW WHAT IS THE OBJECT (thing or person) THAT SHE SEES.
THE OBJECT OF THE VERB IS MARKED BY THE ENDING **-N**.

Ŝi vidas kiuN?	She sees whoM?
or *KiuN ŝi vidas?*	*Who(M) does she see?*
Ŝi vidas liN.	She sees hiM.
Ŝi vidas iliN.	She sees theM.
Li vokas.	He calls. (*Kiu vokas? Li.*)
Li vokas ŝin.	He calls her. (*Vokas kiuN? ŜiN.*)

Leciono 5

Ŝi aĉetis kioN?	She's bought what?
or *Kion ŝi aĉetis?*	What's she bought? (*Planton!*)
Planton ŝi aĉetis.	
Ŝi aĉetis planton.	She's bought a plant.

(In the last example the subject, the one doing the buying, is *ŝi*; the object of this action is *planton.*)

WORD ORDER IN ESPERANTO IS FAIRLY FREE, THANKS TO THE FLEXIBILITY WHICH COMES FROM MARKING THE DIRECT OBJECT WITH **-N**.
WE CAN PUT THE OBJECT EARLY IN THE SENTENCE FOR SPECIAL EMPHASIS, BUT YOU ALWAYS KNOW WHICH IS THE OBJECT AND WHICH IS THE SUBJECT: THE **-N** ON THE OBJECT IDENTIFIES IT AS SUCH.

Planton!	A plant!
Ŝi aĉetis planton.	She's bought a plant.
Planton ŝi aĉetis.	
Ŝi planton aĉetis.	[*compare*:] A plant is what she's bought.

THE ENDING **-N** (often referred to as the ACCUSATIVE ending) IS ATTACHED TO PLURAL NOUNS
JUST AS TO SINGULAR ONES, WHENEVER THE DIRECT OBJECT IS PLURAL.

Mia patrino amas florojn.	My mother loves flowers.
(*Kion ŝi amas? Florojn!*	What does she love? Flowers!)
Florojn amas mia patrino.	

NOT ONLY THE NOUNS, BUT ALSO PRONOUNS AND ADJECTIVES TAKE **-N** AS THE MARK OF THE DIRECT OBJECT.

Mi amas vin.	I love you.
Mi havas ruĝan rozon.	I have a red rose.
Li aĉetis blankajn liliojn	He bought (some) white lilies.

IN FACT, ANY ADJECTIVE HAS TO AGREE WITH THE NOUN IT QUALIFIES: IF THE NOUN HAS THE PLURAL ENDING **-J**, AND/OR THE ACCUSATIVE ENDING **-N**, THEN SO MUST THE ADJECTIVE THAT GOES WITH IT.

Tio estas blua floro.	That's a blue flower.
Ili estas bluaJ floroJ.	They're blue flowers.
Mi vidis bluaN floroN.	I saw a blue flower.
Mi vidis bluaJN floroJN.	I saw (some) blue flowers.

N.B.: DO *NOT* USE THE ENDING **-N**:
(a) FOR THE SUBJECT OF THE SENTENCE
(b) AFTER **EST-**. *Ĝi estas floro* (not *floron*).
(c) AFTER **AL** (OR ANY OTHER PREPOSITION).

Mi dankas viN.	I thank you.
or: *Mi dankas AL vi.*	
Li vokas niN.	He's calling us.
or: *Li vokas Al ni.*	

Ekzercu vin! Practise!

MODEL:	La folioj estas (*freŝa*). — La folioj estas freŝaj.

La rozoj estas (*ruĝa*). — . . . .
La lilioj estas (*blanka*). — . . . .
Ĉu la tasoj estas (*pura*)? — . . . .
La libroj ankoraŭ ne estas (*preta*). — . . . .
La butikoj estas (*fermita* [shut]). — . . . .

Mi Li Ili	manĝis [*ate*]	pomon kukon [*cake*] panon [*bread*]	kaj trinkis [*drank*]	lakton. vinon [*wine*]. akvon [*water*].

MODEL:	Mia patrino amas florojn. Kion ŝi amas? Florojn! Florojn amas mia patrino.

Mia patrino havas bildon.
Kion ŝi havas?
. . . .

Mia patrino vidis arbon.
Kion ŝi vidis?
. . . .

Mia patrino trinkas teon.
Kion ŝi trinkas?
. . . .

Mia patro aĉetis aŭton.
Kion li aĉetis?
. . . .

Helena kolektas bildojn.
Kion ŝi kolektas?
. . . .

Mi manĝis tri kolbasojn. [*sausages*]
Kion vi manĝis?
. . . .

Ili vidis mil diablojn.
Kion ili vidis?!
. . . .

Leciono 5

La patrino Mia amiko Petro kaj mi Ili Ni du La studentoj	legas [*is reading*] studas skribas detruis [*destroyed*] aĉetis	libron. gazeton [*newspaper*]. du leterojn [*two letters*]. la poŝtkartojn [*postcards*].

La infanoj Mia patrino Mi	ludas preferas malamas	futbalon kaj tenison. kriketon. viston aŭ briĝon.

Ĉu	vi ili mi	rompis [*break*] viŝis [*wipe*] lavis [*wash*] vendis [*sell*] tuŝis [*touch*]	la tasojn. la telerojn [*plates*]? la kulerojn [*spoons*]? la forkojn? la tranĉilojn [*knives*]?

MODEL:
La floristo volvis la florojn.
Kiu volvis ilin? — La floristo.
Kaj kion li volvis? — La florojn.

Mi vizitis mian patron.
Kiu vizitis lin? — . . . .
Kaj kiun vi vizitis? — . . . .

Mi rompis la vazon [*vase*].
Kiu rompis ĝin? — . . . .
Kaj kion vi rompis? — . . . .

Petro ne lernis [*learn*] la lecionon [*lesson*].
Kiu ne lernis ĝin? — . . . .
Kaj kion li ne lernis? — . . . .

Granda eksplodo [*explosion*] skuis [*shook*] la ĉambron.
Kio skuis ĝin? — . . . .
Kion ĝi skuis? — . . . .

NOTE THE INTERROGATIVE PRONOUNS **KIU**?, **KIUN**?, "WHO" [*person*]
KIO?, **KION**? "WHAT?" [*thing*].

Skribaj ekzercoj — *Written exercises*

Write the numbers in full, and translate:

11 homoj	3 katoj	14 hundoj	5 lilioj
20 leteroj	6 gazetoj	12 poŝtkartoj	4 kolbasoj

*Decide whether or not **n** is needed to fill each gap:*

1. Mi...... vidis ses rozoj........
2. Ĉu necesas viŝi la tablo...... ?
3. Petro...... deziras aĉeti floroj.......
4. Ĉu vi...... intencas viziti la bestoĝardeno...... ?
5. Mia...... mono...... mi lasis en la aŭto.......
6. Mi...... havas nigra...... hundo.......
7. Sur la tablo...... estas tri narcisoj.......
8. La gazeto...... mi...... legas; via...... patrino...... povas legi la leteroj.......

*Make the words in the brackets agree, by adding **j** and/or **n**, as needed:*

1. Helena trinkas (dolĉa) vinon.
2. (Mia) patrino estas tre (kontenta) pri la (bela) floroj.
3. (Via) (ĝentila) amikoj donis al ŝi (ruĝa) rozojn kaj (flava) narcisojn.
4. Mi tre bedaŭras, ke (mia) hundo rompis la (bela) vazon de (via) patrino.
5. Ĉu vi preferas (ruĝa) tulipojn aŭ (blanka) liliojn?

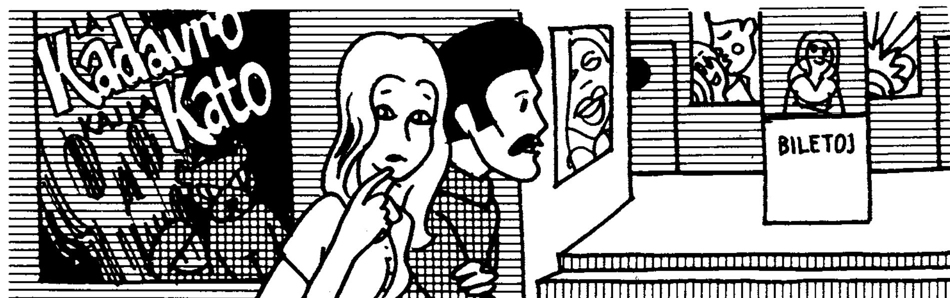
Translate:

H. Here we are at the florist's. What do you want to buy?

P. On my mother's anniversary, I usually give her white chrystanthemums. She likes colourful flowers too, but she prefers pale (ones), especially in the autumn.

H. Good. Take a bunch with firm stems and fresh green leaves. And why don't you also buy a small flower for het coat?

P. Well, why not? Here is a golden rose — she loves roses — and also (some) yellow tulips for you, Helen. But first I wish to pay for everything. Where is the florist? I don't see him here.

Leciono 6 Kinejo

H. Petro!

P. Jes?

H. Ĉu plaĉus al vi viziti la kinejon?

P. Ĉu estas bona filmo en la kinejo?

H. Mi rigardos la gazeton.

P. Kiajn filmojn vi preferas?

H. Vi jam scias — plaĉas al mi romantikaj filmoj. Sed *vi* preferas detektivajn kaj aventurajn filmojn.

P. Kaj ankaŭ ridigajn filmojn.

H. Do, mi serĉos romantikan, ridigan, detektivan, aventuran filmon!

P. Nun vi ŝercas!

H. Sendube.

P. Sed serioze — kion vi volas? Ni vidos filmon laŭ via elekto.

H. Ha! jen bona filmo — ĝi vere estas komika, detektiva filmo, kaj la ĉefrolulino ĉiam havas romantikan scenon.

P. Kaj la nomo de la filmo?

H. "La Kadavro kaj la Kato"

P. Ĉu vi rememoras la filmon pri la bela domego, en kiu

kinejo:	cinema
estas:	(also:) there is, there are
filmo:	film
gazeto:	newspaper
kia:	what sort of
jam:	already
scii:	know
romantika:	romantic
detektivo:	detective
aventuro:	adventure
ridiga:	amusing, comedy
serĉi:	look for
ŝerci:	joke
serioza:	serious
laŭ:	according to
elekto:	choice
vera:	true
komika:	comical
ĉefrolulino:	leading actress
ĉiam:	always
sceno:	scene
nomo:	name
kadavro:	corpse
kato:	cat
rememori:	remember, recall
domo:	house
-eg-:	[suffix magnifying meaning of root]
kiu:	who, which

loĝis multaj fantomoj — "La Mistera Arbarego"? Mi tre ridis.

H. Jes, kaj mi rememoras la viron, kiu loĝis en la aĉa dometo. Li havis ruĝan nazegon.

P. Vere, li havis ruĝ*eg*an nazegon! Kaj kiam venis la monstro, li kuregis for!

loĝi:	live, dwell
multaj:	many
fantomo:	ghost
mistero:	mystery
ridi:	laugh
viro:	man
aĉa:	wretched
-et-:	[suffix diminishing meaning of root]
nazo:	nose
kiam:	when
monstro:	monster
kuri:	run
for:	away

Notoj — Notes

THE FUTURE TENSE ENDING IS **-OS**.
IT CORRESPONDS TO ENGLISH "WILL", "SHALL", "BE GOING TO".

mi estos	I shall be, I'll be	*ŝi venos*	she will come
li estos	he will be, he'll be	*ni kantos*	we'll sing, we are going to sing

Li venos, ĉu ne?	He'll come, won't he?
Ĉu vi ludos kun mi?	Are you going to play with me?

COMPARE:

Mi rigardOS ĝin.	I'll look–at it. [Future]
Mi rigardAS ĝin.	I'm looking–at it. [Present]
Mi rigardIS ĝin.	I looked–at it. [Past]

ESPERANTO HAS A USEFUL SYSTEM OF SUFFIXES USED TO MODIFY THE MEANING OF THE ROOT TO WHICH THEY ARE ATTACHED.
THUS **-ET-** DIMINISHES [*eta* = tiny], WHILE **-EG-** MAGNIFIES [*ega* = enormous].

domo	house	*dometo*	cottage	*domego*	mansion
pluvo	rain	*pluveto*	drizzle	*pluvego*	deluge
ploras	cries, weeps	*ploretas*	whimpers	*ploregas*	howls
blua	blue	*blueta*	bluish	*bluega*	deep blue
malsana	ill, sick	*malsaneta*	off colour	*malsanega*	at death's door
libro	book	*libreto*	booklet	*librego*	tome

Ekzercu vin! — Practise!

MODEL:

Hieraŭ li kantis	[*Yesterday he sang*]
Hodiaŭ li kantas	[*Today he sings*]
Morgaŭ li kantos	[*Tomorrow he will sing*]

Leciono 6

VARY SIMILARLY, AND TRANSLATE:

Hieraŭ mi telefonis.
Hodiaŭ . . . .
Morgaŭ . . . .
Hieraŭ ni lavis la telerojn.
Hodiaŭ . . . .
Morgaŭ . . . .
Hieraŭ ŝi vizitis la lernejon.
Hodiaŭ . . . .
Morgaŭ . . . .
Hieraŭ la kato dormis sur la lito.
Hodiaŭ . . . .
Morgaŭ . . . .
Hieraŭ vi estis malkontenta.
Hodiaŭ . . . .
Morgaŭ . . . .

---

dimanĉo	Sunday
lundo	Monday
mardo	Tuesday
merkredo	Wednesday
ĵaŭdo	Thursday [pronounce *ĵ* like 's' in "measure"; French *j*.]
vendredo	Friday
sabato	Saturday

Se [*if*] hodiaŭ estas mardo,
hieraŭ estis lundo, kaj morgaŭ estos merkredo.

Se hodiaŭ estas vendredo,
. . . .

Se hodiaŭ estas dimanĉo,
. . . .

Se hodiaŭ estas ĵaŭdo,
. . . .

STRESS ALWAYS FALLS ON THE LAST SYLLABLE BUT ONE.
WHICH IS THE STRESSED SYLLABLE IN THE FOLLOWING WORDS?

havas	[ha]	preferas	....
vizitos	[zi]	ankaŭ	....
iliajn	[li]	serioze	....
hieraŭ	[e]	historia	....
sabato	....	bluega	....
telerojn	....	merkredo	....
folioj	....	aŭtuno	....
romantika	....	apud	....
gazetoj	....	krizantemo	....
kiam	....	ĉefrolulinon	....

Leciono 6

MODEL:	Kiam ŝi venis? — Hieraŭ; ŝi venis hieraŭ. Kiam ŝi iros [*go*]? — Morgaŭ; ŝi iros morgaŭ.

Kiam vi skribis? — . . . .
Kiam vi telefonos? — . . . .
Kiam vi iros al Parizo? — . . . .
Kiam vi manĝis oranĝon? — . . . .
Kiam vi aĉetis florojn? — . . . .
Kiam vi vizitos vian patrinon? — . . . .
Kiam vi skribos vian eseon? — . . . .
Kiam vi vendis la librojn? — . . . .
Kiam vi respondos la leterojn? — . . . .
Kiam vi vidis la filmon? — . . . .

ESPERANTO WORD ORDER IS VERY MUCH MORE FLEXIBLE THAN ENGLISH.
THUS: "*Hodiaŭ mi restas en la biblioteko.* – Today I am staying in the library."
HAS THREE ALTERNATIVE WORD ORDERS IN ESPERANTO, BUT ONLY ONE IN ENGLISH:

Mi hodiaŭ restas en la biblioteko.
Mi restas hodiaŭ en la biblioteko. I am staying in the library today.
Mi restas en la biblioteko hodiaŭ.

(STILL FURTHER POSSIBILITIES ARISE IF WE PUT "*en la biblioteko*" BEFORE THE VERB.)

SO THE FACT THAT A NOUN FOLLOWS THE VERB DOES NOT NECESSARILY MEAN THAT IT IS THE DIRECT OBJECT.

IN THE FOLLOWING TABLE THE SUBJECT COMES AT THE END:

Plaĉas al mi	romantikaj filmoj. oranĝoj kun sukero. bestoĝardenoj.
Okazis [*happened*]	nenio [*nothing*]. subita [*sudden*] eksplodo. katastrofo.
Restis [*remained, were left*]	pomo kaj oranĝo. nur [*only*] du libroj. multaj kukoj. tri floroj.

Leciono 6

Kian	libron infanon katon	vi amas?	– Puran. – Bonan. – Malgrandan.

Kiajn	librojn infanojn katojn	vi amas?	– Purajn. – Bonajn. – Malgrandajn.

Skribaj ekzercoj — Written exercises

Write down the Esperanto for:

we shall learn
she'll eat
you will buy
I'm going to write
he will break
you'll play
I shall refuse
it'll explode
I'll touch
they will destroy
he'll be joking
I shall hate

*Decide whether **o** or **on** is needed in each gap:*

1. Kiam vi vizitis la kinej.......... kun via patrin.......... ?
2. Kie estas la kinej..........? Mi volas vidi film...........
3. Se vi vidas monstr.......... aŭ fantom.........., ĉu vi kuras for?
4. Hodiaŭ en la kinej.......... estis tri film.........j.
5. Morgaŭ Petr.......... skribos leter..........
6. Morgaŭ okazos vizit.......... al la kinej..........
7. Ĉu oranĝ.......... aŭ banan.......... vi manĝos?
8. Ĉu al vi plaĉus banan.......... aŭ oranĝ..........?

Translate as a single word in Esperanto:

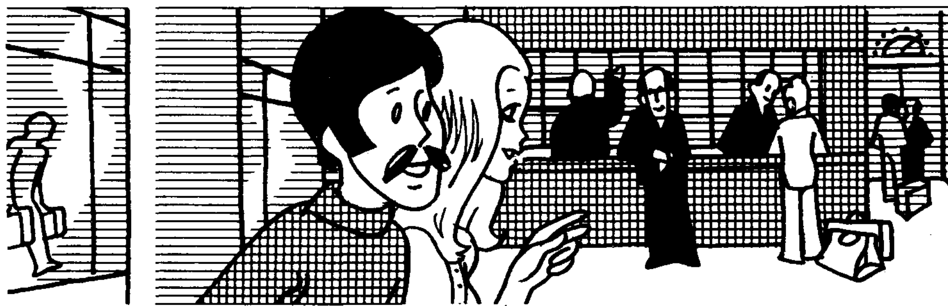
to rush
intense red
newish
a tea-spoon
tiny children
dead simple
to brush against
leaflet (of a plant)
forest

Translate:

P. I went to the cinema yesterday, my dear.

H. Yes, and you already know that I was not very happy about that. Why did you go to the cinema without me?

P. Only because you prefer romantic films, and yesterday I wanted to see a detective film with a slightly comical name: "The Devil and the Outsize Cat"! But I'm truly sorry, Helen. Are we going to go to the cinema tomorrow, you and I? The film will be of your choosing.

Leciono 7 — Ĉe la Hotelo

H. Petro, ĉu tiu hotelo estas bona?

P. Ne, Helena, tiu hotelo ne estas tre bona. Sed ĉi tiu hotelo estas bonega. Mi vespermanĝis ĉi tie antaŭ tri monatoj kun mia familio.

H. Ĉu plaĉus al vi veni kun mi por rezervi ĉambron en ĉi tiu hotelo?

P. Helena, vi ŝercas! Kion vi volas diri?

H. Ho! Petro, vi miskomprenis min! Mi ne volas rezervi ĉambron por *ni,* kompreneble.

P. Do, por kiu?

H. Hieraŭ mia patrino ricevis leteron de mia onklo ...

P. Vi havas du onklojn, ĉu ne? Ĉu la letero venis de tiu, kiu loĝas en Usono, aŭ de tiu, kiu loĝas en Francujo?

H. Ĝi venis de tiu mia onklo, kiu loĝas en Usono, kaj li alvenos post du semajnoj en Anglujo. Kompreneble, li vizitos nin, sed li restos en hotelo, ĉar nia domo estas jam plena.

P. Ni rezervos la ĉambron nun. Kiom da noktoj via onklo volas resti? Ĉu vi scias, kion li skribis pri tio?

H. Li restos ĉi tie kvar noktojn.

P. Bone, mi venos kun vi por paroli al la estro de la hotelo.

H. Bonan matenon!

ESTRO. Bonan matenon, fraŭlino.

H. Ĉu vi havas liberan ĉambron? Mi volas rezervi ĉambron kun bano por mia onklo, kiu venos post du semajnoj kaj

hotelo:	hotel
ĉi tiu:	this
vespermanĝi:	dine [*lit.* evening-eat]
antaŭ tri monatoj:	three months ago [*lit.*: before three months]
familio:	family
por ... -i:	in order to; to
rezervi:	reserve, book
ĉambro:	room
voli diri:	mean [*lit.* want to say]
mis-:	mis-
hieraŭ:	yesterday
ricevi:	receive
letero:	letter
de:	of, from
onklo:	uncle
tiu, kiu:	the one who
Usono:	the United States
Francujo:	France
alveni:	arrive (al + veni)
post du semajnoj:	in two weeks time [*lit.* after two weeks]
Anglujo:	England
resti:	stay
plena:	full
kiom da:	how many
estro:	boss, manager
fraŭlino:	Miss
libera:	free
bano:	bath

restos kvar noktojn. Kiom tio kostos?

E. Kvin pundojn por unu nokto, fraŭlino.

H. Do, la nomo estas sinjoro Frank Braŭn. Mia patrino konfirmos tion al vi per letero. Bone, dankon sinjoro.

E. Dankon, fraŭlino.

H. Ĝis revido.

E. Ĝis revido, fraŭlino.

pundo:	pound (£)
sinjoro:	Mr
konfirmi:	confirm
ĝis revido:	goodbye [*lit.* until again-seeing]

Notoj — Notes

KIO "WHAT"; **TIO** "THAT" (as a whole).

Kio estas tio?	What's that?

KIU "WHICH (one)"; **TIU** "THAT (one)"
I.E. WHICH/THAT PARTICULAR THING OR PERSON AS DISTINCT FROM OTHERS.

Kiun pomon vi preferas?	Which apple do you prefer?
Mi elektis tiun.	I've chosen that one.
Mi malamas tiun viron.	I hate that man.
Kiun libron vi legas?	Which book are you reading?
Mi uzos tiun plumon.	I'll use that pen.

KIU, STANDING ALONE, AND MEANING "WHO" [lessons 4, 5], CAN BE CONSIDERED SHORT FOR **KIU PERSONO**.

Kiu (persono) parolas?	Who's speaking?

TO EXPRESS THE MEANING "THIS" RATHER THAN "THAT", WE ADD THE PARTICLE **ĈI** [thus *ĉi tiu* "this, this one"]. **ĈI** BEFORE (or after) ANY **TI**-WORD BRINGS IT NEAR.

tie	there, in that place	*ĉi tie*	here, in this place
tio	that, that thing	*ĉi tio*	this, this thing
tiu	that one	*ĉi tiu*	this one

TIUJ "THOSE"; **ĈI TIUJ** "THESE".
[Pronounce tee-ooy, as in '(I can) see (y)ou ea(ting).]

tiuj viroj	those men
ĉi tiuj viroj	these men
Mi legis tiujn librojn.	I've read those books.

TO FORM THE POSSESSIVE ADJECTIVES, WE SIMPLY ADD THE ADJECTIVE ENDING **-A** TO THE PRONOUN. THE WORD FOR "I" IS **MI**; SO "MY" OR "MINE" IS **MIA**.

(*ni*	we)	*nia*	our, ours
(*vi*	you)	*via*	your, yours
(*li*	he)	*lia*	his
(*ŝi*	she)	*ŝia*	her, hers
(*ĝi*	it)	*ĝia*	its
(*ili*	they)	*ilia*	their, theirs

THESE WORDS TAKE **-J** AND **-N** ENDINGS JUST LIKE OTHER ADJECTIVES.
(But note that the article, *la,* and the numerals do not; they are invariable.)

miaj mapoj	my maps
viaj amikoj	your friends
lian domon	his house [accusative]
ŝiajn fratojn	her brothers [accusative]

Ekzercu vin! — Practise!

Kion	vi li	vidis? manĝis? tuŝis? aĉetis? havas?	— Pomon! — Kukon! — Kolbason! — Kvar tomatojn! — Freŝan panon!

Kiun	libron poŝtkarton leteron eseon [*essay*]	Petro li kaj ŝi vi ni du la viroj Helena via onklo s-ro [*Mr*] Braŭn	legis? elektis? vendis? studis? preferas? analizos? [*analyse*] trovis [*found*] ... ... en la ĝardeno?
Kiujn	librojn poŝtkartojn leterojn gazetojn		

MODEL: Mia patro vespermanĝis en tiu hotelo.
– Kie? – En tiu hotelo.
– Kiu? – Mia patro.

Sinjoro Braŭn restos kvar noktojn en ĉi tiu urbo [*town*].
– Kie? – . . . .
– Kiu? – . . . .

Mia amiko estas en Usono.
– Kie? – . . . .
– Kiu? – . . . .

Tiu idioto sidas sub la tablo.
– Kiu? – . . . .
– Kie? – . . . .

Leciono 7

Tri katoj La birdoj Simio [*a monkey*]	saltis [*leapt*] kuris [*ran*]	de [*from*]	la alta arbo. branĉo al branĉo. unu flanko al la alia [*one side to the other*].

La rivero [*river*] Multaj riveroj Tiu rivereto Rejno [*the Rhine*]	fluas [*flows*]	de	Svislando [*Switzerland*] la montoj [mountains]	al	la maro [*sea*]. Rotterdam. la valo. [*valley*].

RESPONDU!

Kiu vi estas?
Kie vi loĝas?
Kion vi legas?
Kiun vi amas?
Kiom da fratoj vi havas?

Skribaj ekzercoj — Written exercises

Write down the Esperanto for:

my dog, your cat, our house, his room
her children, their apples, its name, your nose
my adventures, his choice, its corpse, our films
your family, my knife, his plants, her kisses
your money, our coats, my newspaper, his cup

*Translate each word in brackets by **kio, kion, kiu,** or **kiun**, as appropriate to the meaning:*

1. (What) estas tio?
2. (What) vi vidis en la ĉambro?
3. (Who) volas resti ĉi tie?
4. (Who*) vi vidis hieraŭ?
5. (What) vi ludos?
6. (What) is happening in the hotel?
7. (Who*) Helena vizitos morgaŭ?
8. (Which) hotelon vi preferas?
9. (Which) kato ankoraŭ ne manĝis?

* some say "whom"

Turn into Esperanto:

these papers, that dog, this coffee, those fields
this sausage, those maps, that bed, these monkeys
that woman, that pen, those days, these gentlemen

Translate:

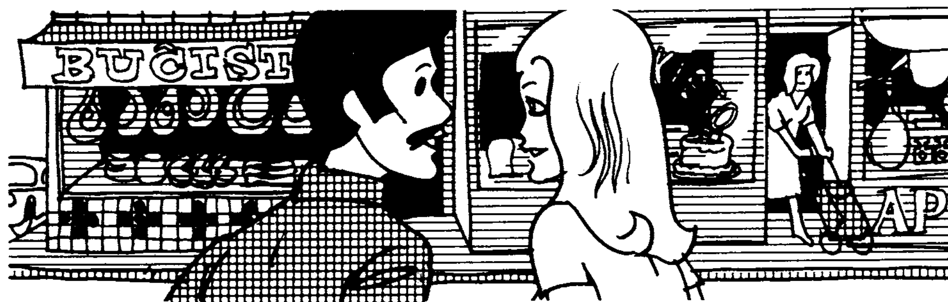
H. Here is a letter which **[kiun]** I received yesterday from my uncle in France. He writes that **[ke]** he intends to visit us in three weeks' time [*lit.*, after three weeks].

P. Isn't your house already full?

H. Yes, so he will be staying six nights in that excellent hotel next to the motorway. My father has already telephoned. According to the manager, there was only one vacant room with a bath in the hotel.

P. Very good — but how much will the room cost?

H. Only a hundred pounds a night. My uncle will pay, of course.

Leciono 8 — La Butikoj

H. Saluton, Petro. Vi staras kiel statuo; kion vi faras?

P. Mi provas memori liston. Mia patrino malsanas, kaj ŝi petis min iri al la butikoj por ŝi. Ŝi donis al mi grandan liston, sed mi lasis ĝin hejme.

H. Kion vi devas ankoraŭ aĉeti?

P. Jen la problemo, Helena. Mi forgesis ion, sed mi ne povas memori, kion mi forgesis.

H. Eble mi povos helpi vin. Mi esperas, ke la malsano de via patrino ne estas grava.

P. Vere, mi kredas ke ne. Sed ŝi certe estas tro laca por veni al la butikoj. Mi jam iris al la apoteko por aĉeti la medikamenton, kiun la kuracisto preskribis por ŝi; kaj mi aĉetis panon ĉe la bakisto kaj kolbasojn ĉe la buĉisto.

H. Ĉu ŝi petis vin aĉeti ion ĉe la laktisto? Ekzemple, lakton, buteron, aŭ fromaĝon?

P. Ne, la laktisto portas lakton al la domo, kaj mi trovis buteron en la memserva vendejo.

H. Kaj mi scias, ke via familio ne ŝatas fromaĝon. Ĉu eble ŝi bezonas skribpaperon kaj kovertojn?

P. Ne — sed mi mem bezonas novan skribilon, ĉar mi perdis mian plumon. Poŝtmarkojn mi jam aĉetis. Kaj mi jam iris ankaŭ al la legomisto.

H. Apud la placo estas nova butiko, kie oni vendas modajn vestojn — ĉu vi vidis ĝin? Venu rigardi!

stari:	stand
kiel:	as, like
statuo:	statue
fari:	do, make
memori:	remember
listo:	list
malsani:	be ill
iri:	go
hejme:	at home
devi:	have to, must
ankoraŭ:	still
problemo:	problem
forgesi:	forget
io:	something
povi:	be able, can
esperi:	hope
malsano:	illness
grava:	serious, important
kredas ke ne:	don't think so [*lit.* believe that not]
laca:	tired
apoteko:	chemist's
medikamento:	medicine
kiun:	whch (kiu + n)
kuracisto:	doctor
preskribi:	prescribe
pano:	bread
baki:	bake
kolbaso:	sausage
buĉi:	butcher
ekzemple:	for instance
butero:	butter
fromaĝo:	cheese
porti:	carry, bring
trovi:	find
memserva:	self-service
ŝati:	like
bezoni:	need
skribpapero:	writing-paper
koverto:	envelope
mem:	myself, yourself, etc.
skribilo:	writing instrument
perdi:	lose
plumo:	pen; feather
poŝtmarko:	postage stamp
legomo:	vegetable
legomisto:	greengrocer
placo:	square
kie:	where
oni:	they, one, people [French: on]

P. Poste, Helena. Mi vere estas idioto, ke mi forgesis kunporti la liston, kiun panjo kompilis...

P. ... Ha! Jen!

H. Ej, Petro, kio estas al vi?

P. Baterio! Baterion ŝi bezonas por la radio, ĉar la malnova baterio ne plu funkcias.

H. Do vi solvis la problemon! Vi povas aĉeti baterion ĉe la ... elektristo.

vendi:	sell
vendejo:	shop, store
modo:	fashion
vesto:	garment
poste:	afterwards
kunporti:	bring
panjo:	Mum
kompili:	compile
ej:	[interjection]
kio estas al vi:	what's the matter [*lit.* what is to you]
baterio:	battery
radio:	radio
ne plu:	no longer
funkcii:	function, work
solvi:	solve
elektro:	electricity

Notoj — Notes

THE INFINITIVE FORM OF THE VERB, AS WE SAW EARLIER, ENDS IN -I. IT IS USED IN CONSTRUCTIONS LIKE THESE:

Mi devas iri	I must go.
Mi ne povas memori.	I can't remember.
Mi volas diri al vi la veron.	I want to tell you the truth; I mean to tell you the truth.
Kion vi devas aĉeti?	What must you buy? What have you got to buy?
Ŝi petis min respondi.	She asked me to reply.
Ĉu vi ŝatas ludi?	Do you like playing? Do you like to play?

POR PLUS THE INFINITIVE USUALLY CORRESPONDS TO ENGLISH "IN ORDER TO", "SO AS TO".

	Ni manĝas por vivi.	We eat in order to live.
	Ili bezonas monon por aĉeti panon.	They need money [*in order*] to buy bread, so as to buy bread.
	Mi akceptis, por plaĉi al ili.	I accepted, so as to please them.
NOTE ALSO:	*Li estas tro fiera por obei.*	He's too proud to obey.
	Ili havis nenion por manĝi.	They had nothing to eat.

THE PRONOUN **ONI** (the indefinite pronoun) MEANS "PEOPLE, PEOPLE IN GENERAL, THEY, YOU" — [French *on*, German *man*].

Kion oni pensas?	What do people think?
«Ŝteletiston oni batas, ŝtelegiston oni ŝatas.»	A pilferer, people beat; a grand larcenist, they have a high regard for. [Esperanto proverb]

Leciono 8

THE SUFFIX **-IST-** IS USED AS IN ENGLISH, BUT MUCH MORE FREELY, TO FORM NAMES OF PEOPLE WHO ARE REGULARLY ENGAGED IN SOME ACTIVITY.

tajpi	to type	*tajpisto*	a typist
labori	to work	*laboristo*	a worker
juĝi	to judge [pr. yoo–jee]	*juĝisto*	a judge
rabi	to rob	*rabisto*	a robber
kuraci	to treat the sick	*kuracisto*	a doctor
legomo	a vegetable	*legomisto*	a greengrocer
gitaro	a guitar	*gitaristo*	a guitarist

THE SUFFIX **-IL-** MEANS "THE TOOL OR INSTRUMENT BY WHICH SOMETHING IS DONE".

tranĉi	to cut, to slice	*tranĉilo*	a knife
kudri	to sew	*kudrilo*	a needle
haki	to chop	*hakilo*	a chopper, an axe

Ekzercu vin! — Practise!

MODEL (haki) Oni hakas per hakilo.
[*One chops with an axe.*]

(kudri) . . . .
[*One sews with a needle.*]

(tranĉi) . . . .
[*One cuts with a knife.*]

(fajfi) . . . .
[*One whistles with a whistle.*]

(segi) . . . .
[*One saws with a saw.*]

(fosi) . . . .
[*One digs with a spade.*]

(ludi) . . . .
[*One plays with a toy.*]

(skribi) . . . .
[. . . .]

Per kio oni tranĉas?
Per kio oni segas?
Per kio oni fosas?
Per kio oni skribas?
Per kio oni kudras?
Per kio oni gladas? [*iron clothes*]
Per kio oni viŝas?
Per kio oni fajlas? [*file down*]
Per kio oni kombas? [*comb*]

Leciono 8

MODEL	boto	[*boot*, root 'bot'] – botisto [*a bootmaker*]
	baki	[*bake*, root 'bak'] – bakisto [*a baker*]

ĝardeno	[*garden*] –	[*a gardener*]
instrui	[*teach*] –	[*a teacher*]
dento	[*tooth*] –	[*a dentist*]
floro	[*flower*] –	[*a florist*]

TRANSLATE:

ĉapelisto
kantisto
vendisto
fruktisto
ĉevalisto
elektristo
laktisto
ŝafisto

Petro Mi Ili Via patrino	povas devas volas rifuzas ŝatas	kanti. labori diligente. baki panon. viziti la dentiston. uzi hakilon.

Helena La bakisto Neniu [*no-one*] Via frato	vendis donis sendis [*sent*]	al mi al li al Petro al ili	interesan libron. du panojn. [*loaves*] fosilon malnovan gitaron. ĉokoladon.

Skribaj ekzercoj — Written exercises

Give the Esperanto for:

a teacher	a singer	a shepherd	an electrician
typists	the judge	greengrocers	dentists
two doctors	the workers	a sawyer	the florist
three axes	my needles	his toys	your comb

Leciono 8

*Complete the sentences by translating the words in brackets. Be careful about whether or not you need **por** before the infinitive.*

1. Oni uzas fosilon [in order to dig].
2. Ĉu vi ŝatas [singing] romantikajn kantojn?
3. Mi bezonas tridek pundojn [so as to buy] vestojn.
4. Ili [cannot] trovi la panon kaj la kolbasojn.
5. Helena devis [bring] la liston, kiun ŝia panjo kompilis.
6. Li estas tro laca [to work] en la vespero.
7. Ankoraŭ mi esperas [to find] la plumon, kiun mi perdis.
8. [To type] oni devas [use] la fingrojn.

---

*Fill each gap with either **kiu** or **kiun**. Use **kiun** only if it is the object of the verb in the relative clause (and can therefore be omitted in English).*

1. Jen la pomo, ... mi manĝas.
2. Mia patrino, ... loĝas en Londono, rifuzis akcepti.
3. La viro, al .... ŝi parolas, estas s-ro Grosman.
4. Ĉu vi vidis la fromaĝon, ... Helena aĉetis?

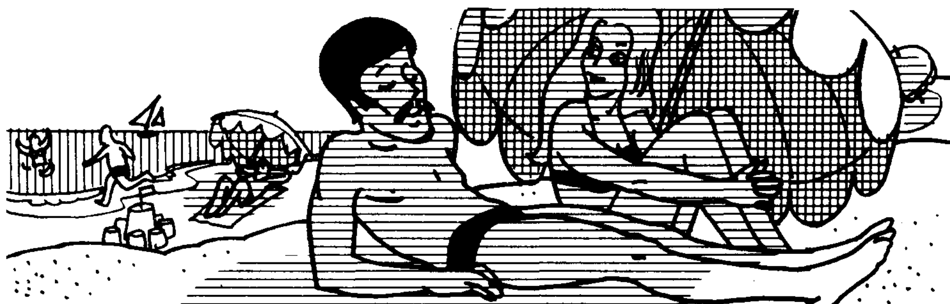
Translate:

H. I'm going to the shops today, but first I must compile a list. You [*oni*] don't want to forget anything.

P. Take my pen — I hope it still works! What do you want to buy?

H. Bread, butter, cheese and sausages, some vegetables and four batteries. Good, I shall be able to find everything in the self-service store.

P. But you'll have to buy the medicine for your mother at the chemist's. And where do you intend to buy me a new pen [*lit.*, a new pen for me]?

Leciono 9 La Marbordo

H. Petro, ĉu vi ŝatas la marbordon?

P. Jes, Helena, mi tre ŝatas la marbordon.

H. Ĉu plaĉas al vi naĝi?

P. Jes, Helena, plaĉas al mi naĝi; sed ne nun — eble baldaŭ.

H. Ĉu vi ŝatus esplori la strandon? Serĉi konkojn?

P. Ne, Helena, mi ne ŝatus esplori la strandon. Mi volas kuŝi sur la sablo en la sunbrilo.

H. Sed, Petro, ĉie vi povus kuŝi en la sunbrilo.

P. Ne, Helena, tio ne estas tute ĝusta. Sur la strato mi ne povus kuŝi en la sunbrilo. Preskaŭ nenie mi povus kuŝi en la sunbrilo.

H. Ankaŭ tio ne estas tute ĝusta. En la ĝardeno vi povus kuŝi en la sunbrilo, en la kamparo vi povus kuŝi en la sunbrilo.

P. Jes, Helena, sed mi ne estas en la ĝardeno, kaj mi ne estas en la kamparo, mi estas ĉi tie; kaj ĝuste ĉi tie, sur la sablo en la sunbrilo mi deziras kuŝi.

.... [*Pause*] ....

H. Petro, ĉu vi dormas?

P. Ne, Helena, mi ne dormas.

H. Ĉu vi aŭdas la mevojn?

P. Kompreneble mi aŭdas la mevojn. [*Pause.*]

H. Ĉu vi volas naĝi nun?

P. Ankoraŭ ne.

marbordo:	seaside
naĝi:	swim
baldaŭ:	soon
esplori:	explore
strando:	beach, shore
konko:	shell
kuŝi:	lie
sablo:	sand
sunbrilo:	sunshine
ĉie:	everywhere
ĝusta:	right
strato:	street
preskaŭ:	almost
nenie:	nowhere
ĝardeno:	garden
kamparo:	country
dormi:	sleep
aŭdi:	hear
mevo:	seagull
ankoraŭ:	still
ankoraŭ ne:	not yet

H. Ankoraŭ ne! Vi neniam volas fari ion!

P. Kaj vi *ĉiam* volas fari ion. Mi *ne* intencas naĝi nun.

H. Ĉu iam vi intencos?

P. Mi jam diris al vi, ke mia intenco estas baldaŭ naĝi.

H. Sed baldaŭ ni devos foriri. Se mi restos tro longe for de la hejmo, mia patrino plendos.

P. Peston al via patrino! [*Silence.*] Helena!

H. Jes?

P. Ĉu mi ofendis vin?

H. Jes.

P. Mi bedaŭras. Tio ne estis intenca.

H. Vi tamen ofendis min.

P. Sed ne intence. Pardonu min.

H. Nu, Petro, mi kredas, ke vi ne intencis ofendi min, kaj mi pardonos vin, se... vi tuj naĝos kun mi.

P. [*Resigned*] Do, bone, ni naĝu...

neniam:	never
ion:	anything (io + n)
ĉiam:	always
intenci:	intend
iam:	sometime, ever
longa:	long
hejmo:	home
plendi:	complain
pesto:	plague, pestilence
ofendi:	offend
tamen:	nevertheless
se:	if
tuj:	immediately
ni naĝu:	let's swim

Notoj — Notes

WE HAVE ALREADY ENCOUNTERED THE WORDS **NUN** "NOW", **HIERAŬ** "YESTERDAY", **HODIAŬ** "TODAY", **MORGAŬ** "TOMORROW" AND **JAM** "ALREADY". — SINCE THEY SHOW THE TIME WHEN AN ACTION OCCURS, THEY ARE KNOWN AS ADVERBS OF TIME. — HERE ARE SOME MORE:

ĉiam	always (at every time)
tiam	then (at that time)
kiam	when (at what time)
iam	once, sometime (at some time)
neniam	never (at no time)

AS YOU CAN SEE, THESE WORDS FORM A SET: A DEMONSTRATIVE BEGINNING **TI-**, A RELATIVE AND INTERROGATIVE BEGINNING **KI-**, AN INDEFINITE BEGINNING **I-**, A NEGATIVE BEGINNING **NENI-**, AND ITS OPPOSITE BEGINNING **ĈI-**. — THEY FORM A SET OF SO-CALLED CORRELATIVES, RELATED IN MEANING AND FORM IN A REGULAR PATTERN. THIS SET IS PARALLEL TO SEVERAL OTHER SIMILAR SETS OF CORRELATIVES:

(pronouns/adjectives)

ĉiu	everyone, every, each
tiu	that one, that
kiu	which one, who, which
iu	someone, some
neniu	no-one

(adverbs of place)

ĉie	everywhere
tie	*there*
kie	where
ie	somewhere
nenie	nowhere

[Be careful to place the stress correctly on the *i* of all these words.]

THE ENDING **-U** IS USED TO FORM THE IMPERATIVE OF A VERB
(expressing a wish or command).

Legu!	Read!
Skribu	Write!
Naĝu!	Swim!

IT CAN ALSO BE USED WITH A FIRST OR THIRD PERSON SUBJECT.

Ni naĝu!	Let's swim!
Ili venu!	Let them come!

THE VERB ENDING **-US** IS USED TO FORM THE CONDITIONAL
(the "would/should" form).

Ĉu plaĉus al vi elekti? *Ĉu vi ŝatus elekti?*	Would you like to choose?
Mi preferus dormi.	I should prefer to sleep.

Ekzercu vin! — Practise!

MODEL:
Ĉu plaĉus al vi naĝi?
– Jes, mi naĝas ofte [*often*].
– Do, bone, ni naĝu. [*Well, OK, let's swim.*]

Ĉu plaĉus al vi danci?
– . . . .
– . . . .

Ĉu plaĉus al vi kanti?
– . . . .
– . . . .

Ĉu plaĉus al vi kuŝi en la sunbrilo?
– . . . .
– . . . .

Ĉu plaĉus al vi skribi leterojn?
– . . . .
– . . . .

Ĉu vi ŝatus ludi gitaron?
– . . . .
– . . . .

Leciono 9

Ĉu vi ŝatas studi astrologion?
– . . . .
– . . . .

VARIANT

Ĉu plaĉas al vi naĝi?
– Ne, mi neniam naĝas.
– Do, bone, ni ne naĝu.

TRANSLATE:

Cut the meat!
Write your essay!
Buy (some) bread!
Speak to me!
Don't make-a-mistake!
Don't forget the milk!
Pour-out [*verŝ-*] the coffee!
Reply, please [*mi petas*]!

REVISE VERB ENDINGS AND TRANSLATE:	am- est- respond- labor- skrib-	-as (*present*) -is (*past*) -os (*future*) -i (*infinitive*) -us (*conditional*) -u (*imperative*)

[You can apply this exercise to every verb you have learnt. All verbs in Esperanto are fully regular.]

Using appropriate parts of *telefoni* [to telephone], translate:

I will telephone tomorrow.
He rang yesterday.
She always phones.
(Don't write,) phone!
You can call now.
Must I phone today?
Did someone ring?

Construct similar sentences, using:

skribi
respondi
viziti
sendi poŝtkarton

Skribaj ekzercoj — Written exercises

Write down the Esperanto for:

Swim!	Buy!	Accept!	Destroy!	Choose!	Come!
Stop!	Start!	Run!	Write!	Laugh!	Answer!
Send me!	Find it!	Take it!	Obey me!	Solve it!	Iron them!

Let's go! Let's investigate the beach. Don't refuse.

Supply the missing endings according to the meanings given, and translate:

1. Mi ĉi.......... [*always*] preferas naĝi unue.
2. Vi lasis viajn vestojn i.......... [*somewhere*] sur la strando.
3. Neni.......... [*nowhere*] mi povis trovi liberan ĉambron.
4. Ki.......... [*when*] kaj ki.......... [*where*] vi trovis tiun hundon?
5. I.......... [*once*] mi ŝatis ludi la bekfluton [*recorder*], sed nun mi preferas la gitaron.
6. Ĉi.......... [*everyone*] rajtas kuŝi sur la sablo.

Translate:

H. I always love the seaside. Let's explore the beach. There are usually beautiful shells everywhere.

P. Sorry, Helen. I should prefer a beach, if possible, without shells, seagulls and people, where I could lie in the sun and [*could*] read or sleep.

H. You don't need to visit the seaside in order to do that. Why didn't you stay at home? If you don't want to explore (and if you don't want to offend me!), forget your newspaper. Let's have-a-swim at once!

Leciono 10 — Vetero

P. Pluvas.

H. Jes, pluvas, kaj ŝajnas, ke estas malvarme.

P. Ni ne povas fari ekskurson hodiaŭ. Ni devas resti en la domo.

H. Mi ne volas resti en la domo.

P. Kion vi volas fari?

H. Mi ne scias. Kion *vi* volas fari?

P. Mi volas fari nenion.

H. Vi neniam volas fari ion.

P. Helena, mia kara, en la domo estas varme kaj seke; ekstere estas malvarme kaj malseke.

H. Eble la pluvo baldaŭ ĉesos.

P. Eĉ se la pluvo ĉesos, la vento restos malvarma. La vetero estas malagrabla, kaj ne utilas iri al la marbordo aŭ al la kamparo.

H. Jes, la vetero estas malagrabla; pluvas; kaj malvarma vento blovas. Kion fari, do?

P. Ŝajnas al mi, ke vi kaj mi povus esti kontentaj kune en la domo.

H. Baldaŭ revenos mia patrino.

P. Peston al ...

H. Kion vi diras?

P. ... la vetero!

H. Ne restas multaj feriaj tagoj. Ni devas fari ion.

P. Do, kion vi volas fari?

pluvas: it's raining
ŝajnas: it seems
varma: warm, hot
ekskurso: excursion, outing, trip
hodiaŭ: today

nenio: nothing

seka: dry
ekster: outside

ĉesi: cease, stop

eĉ: even
vento: wind
vetero: weather
agrabla: pleasant
utila: useful
ne utilas: it's no use

blovi: blow

kune: together (kun + e)
reveni: return (re + veni)

ferio: holiday
tago: day

H. Mi ne scias. Kion *vi* volas fari?

P. Mi ne scias.

H. Rigardu! La pluvo preskaŭ ĉesis. Jen kaj jen la ĉielo estas blua.

P. Vi estas optimisto, mia kara. Vi vidas kelkajn bluajn punktojn en la ĉielo, sed ne la multajn grizajn nubojn.

H. Kaj vi estas pesimisto. Vi vidas kelkajn grizajn nubojn, sed ne la grandajn bluajn spacojn.

P. Ankoraŭ pluvas.

H. Jes, ankoraŭ pluvas ĉi tie, sed eble en aliaj lokoj jam ĉesis la pluvo.

P. Ĉu plaĉus al vi serĉi tian lokon?

H. Ho jes, ni serĉu!

P. [*Resigned*] Do, bone, ni serĉu!

jen kaj jen:	here and there, now and again
ĉielo:	sky
blua:	blue
kelkaj:	a few
punkto:	dot, spot, point
griza:	grey
nubo:	cloud
spaco:	space
loko:	place
tia:	such

Notoj — Notes

IMPERSONAL VERBS HAVE NO SUBJECT.
(They include the "weather" verbs. English "it" is not translated.)

Pluvas.	It's raining.
Neĝas.	It's snowing.
Frostas.	It's freezing.
Ne gravas.	It doesn't matter.
Ŝajnas, ke...	It seems that...

[Pronounce *ŝajn-* like English "shine".]

IN IMPERSONAL EXPRESSIONS LIKE THE FOLLOWING, NOTE THE **-E** ENDING.

Estas varme.	It's hot.
Estas strange, ke...	It's odd that...
Estas oportune, loĝi en la urbo. / *Oportune estas, loĝi en la urbo.*	It' convenient, to live in town. / Living in town's convenient.
Ne estas utile, / Ne utilas, *iri al la maro.*	It's no use going to the sea.

THE USUAL FUNCTION OF **-E**, THOUGH, IS TO FORM ADVERBS, PARTICULARLY ADVERBS OF MANNER:

bele	beautifully
simple	simply
bone	well
malrapide	slowly

Leciono 10

-E CAN ALSO BE ATTACHED TO PREPOSITIONS, ETC.

kune	together
sube	underneath
apude	nearby, somewhere near

FURTHER SETS OF CORRELATIVES:

ĉio	everything
tio	that [Lessons 1, 4]
kio	what [Lessons 1,4]
io	something
nenio	nothing
ĉia	every kind of
tia	that kind of, such a
kia	what kind of
ia	some kind of
nenia	no kind of, no

Ekzercu vin! Practise!

Ŝajnas al mi, ke	vi eraras. ĉio estas en ordo. li forgesis ion. ili faris nenion.

Estas Estis	malvarme seke terure [*frightful*]	en la ĝardeno. ekster la domo [*outside the house*].

MODEL:

Johano estas sincera.
– Jes, li parolas sincere [*sincerely*].

Johano estas interesa.
– . . . .

Johano estas honesta.
– . . . .

Johano estas komplika [*complicated*].
– . . . .

Johano estas kolera [*angry*].
– . . . .

Johano estas kuraĝa [*brave, courageous*].
– . . . .

Johano estas tre saĝa.
– . . . .

VARIANT:

Johano estas sincera.
– Sed li ne parolas sincere!

FROM:	dolĉa	[*sweet*]	FORM:	"sweetly" ....
	klara	[*clear*]		"clearly" ....
	laŭta	[*loud*]		"loudly" ....
	rapida	[*quick*]		"quickly" ....
	subita	[*sudden*]		"suddenly" ....
	absoluta			"absolutely" ....
	serioza			"seriously"

Use the adverbs so formed in sentences of your own devising.

Li Ŝi	ofte ĉiam neniam malofte	respondas parolas skribas	rapide. klare. sincere. komplike. tuj.

Skribaj ekzercoj — Written exercises

Write down the Esperanto for:

beautifully	frightfully	contentedly	hotly
oddly	fully	romantically	wisely
freely	bravely	obviously	proudly
politely	honestly	firmly	usefully
strongly	importantly	at home	rarely

Invent Esperanto sentences beginning as follows:

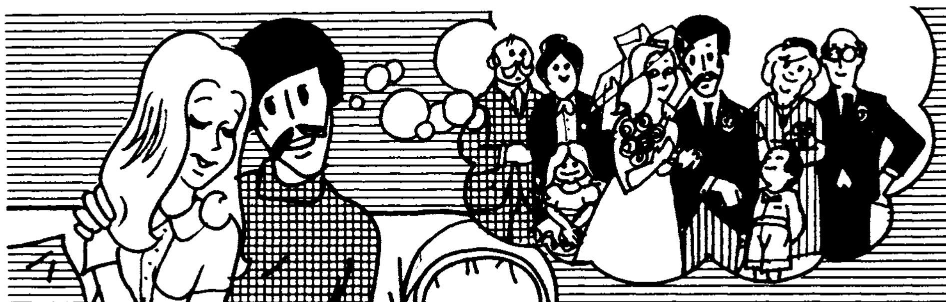
1. Estas interese ke, ...
2. Strange estas, ke ....
3. Estas bele, ...i ....
4. Ŝajnas al mi, ke ....
5. Ne gravas, ke ....
6. Utile estas ....i ....

Translate:

P. I'm usually an optimist, but I don't think the rain is going to stop today. The clouds are still unpleasantly grey, and the wind stays cold. It's no use making a trip together in such weather, is it?

H. Why not? I can't believe you want to do absolutely nothing today, even if (it) is-raining-heavily. As the weather is bad, it would be convenient to visit your mother. Her house is warm and dry, even when it's wet outside.

P. You're very wise, Helen. We shall certainly visit my mother today.

Leciono 11 — La Familio

P. Sed, kara mia, kion diros viaj gepatroj? Ĉu vi opinias, ke ili kontraŭstaros nian geedziĝon?

H. Kompreneble ne. Kia ideo! Miaj gepatroj tre ŝatas vin, kaj ankaŭ mia frato.

P. Ĉu vere?

H. Jes, certe. Sed kion diros *via* familio? Mi dubas, ĉu mi plaĉas al via fratino.

P. Kompreneble vi plaĉas al mia fratino. Ŝi vere ŝatas vin.

H. Kaj via gepatroj? Ĉu plaĉos al ili havi bofilinon?

P. Tute certe. Kaj ili estus tre kontentaj esti geavoj. Nepo aŭ nepino tre plaĉus al ili.

H. Estas tro frue por paroli pri idoj, ĉu ne?

P. Jes, vi pravas. Tamen mi deziras infanojn; ĉu ne ankaŭ vi same?

H. Ho jes, mi tre amas infanojn.

P. Ĉu vi volas, ke la geedziĝa ceremonio okazu en preĝejo?

H. Certe jes, en preĝejo, kun multaj gastoj — geonkloj, gekuzoj, genevoj — la tuta familio.

P. Ni devas decidi la daton de la ceremonio. Kiam ĝi estu?

H. Nu, supozeble, post nia vizito al la kongreso.

P. Sed kial post ĝi — kial ne antaŭ la kongreso? Se ni aliĝos al la kongreso kiel geedza paro, la kotizo estos malpli alta. Ni povos ŝpari.

H. Kia penso! kia homo!

P. Helena, mia kara, ne koleru. Tio estis nur sugesto. La mono ne gravas. Temas hur pri tio, ke mi volas edziĝi al

gepatroj:	parents (ge + patroj)
opinii:	opine, think
kontraŭstari:	oppose [*lit.* stand against]
geedziĝo:	marriage
kia ideo:	what an idea
frato:	brother
dubi:	doubt
fratino:	sister (frato + ino)
bofilino:	daughter-in-law
filo:	son
avo:	grandfather
geavoj:	grandparents
nepo:	grandson
frua:	early
paroli:	speak
ido:	offspring
prava:	right, justified
infano:	child
sama:	same
ceremonio:	ceremony
okazi:	happen, take place
preĝejo:	church
gasto:	guest
kuzo:	cousin
ge-:	[prefix denoting both sexes together]
nevo:	nephew
decidi:	decide
dato:	date
supozeble:	presumably
kongreso:	congress
aliĝi:	join, enrol
geedza paro:	married couple
kotizo:	subscription, fee
malpli:	less
alta:	high
ŝpari:	save (money)
penso:	thought
koleri:	be angry
nur:	only
sugesto:	suggestion
temas pri:	it's a matter of
temas nur pri tio, ke:	it's just, that
edziĝi:	get married to

vi kiel eble plej baldaŭ.

H. Kara Petro — pardonu min!

plej: most
kiel eble plej: as .... as possible

Notoj — Notes

THE SUFFIX **-IN-** IS USED TO MAKE THE FEMININE OF NOUNS.

reĝo	king	*reĝino*	queen
frato	brother	*fratino*	sister
patro	father	*patrino*	mother
instruisto	teacher (man)	*instruistino*	teacher (woman)
filo	son	*filino*	daughter
bovo	ox	*bovino*	cow
edzo	husband	*edzino*	wife

TO REFER TO BOTH SEXES TOGETHER, WE CAN USE THE PREFIX **GE-**.

From the root	*patr-,*	*gepatroj*	parents.
From the root	*edz-,*	*geedzoj*	married people, husband(s) and wife/wives.
From the root	*frat-,*	*gefratoj*	brother(s) and sister(s).
From the root	*av-,*	*geavoj*	grandparents.

THE PREFIX **BO-** FORMS NAMES OF IN-LAWS.

bopatro	father-in-law
bofilo	son-in-law
bofratino	sister-in-law

THE SUFFIX **-ID-** FORMS THE WORD FOR THE OFFSPRING OF AN ANIMAL ETC.

katido	kitten
ŝafido	lamb
hundido	puppy

[Like many affixes, *id* is also used as an independent root, so that *ido* means "an offspring".]

BY ADDING **-EJ-** WE DERIVE THE WORD FOR THE PLACE WHERE SOMETHING REGULARLY HAPPENS.

From the root of	*kuiri,*	to cook,	*kuirejo*	kitchen.
From the root of	*preĝi,*	to pray,	*preĝejo*	church.
From the root of	*hundo,*	a dog,	*hundejo,*	kennels.

FORMS OF ADDRESS:

Sinjoro Pont (*S-ro Pont*), Mr Pont.
Sinjorino Pont (*S-ino Pont*), Mrs Pont.
Fraŭlino Pont (*F-ino Pont*), Miss Pont.

(*Sinjoro* is also a common noun, meaning "gentleman, man";
as a form of address it can also be used like English "sir".
And *sinjorino* similarly means "lady, madam".)

Parolu al la sinjoro!	Speak to the gentleman!
Mi konas tiun sinjorinon.	I know that lady.
Bonan tagon, sinjoro!	Good day, Sir!

(The last sentence can be regarded as reduced from an implied *Mi deziras al vi bonan tagon*, "I wish you a good day": hence the accusative.)

Ekzercu vin! Practise!

MODEL: Ĉu vi skribis jam? [*Have you already written?*]
– Ne, mi skribos hodiaŭ vespere.
[*No, I'll write this evening.*]

Ĉu vi respondis jam?
Ĉu vi lavis jam la aŭton?
Ĉu vi elektis jam?
Ĉu vi legis jam la gazeton?
Ĉu vi decidis jam?
Ĉu vi serĉis jam en la biblioteko?

Given that *duko* means "duke", what is the word for "duchess"?
Given that *ĉevalo* means "horse", what is the word for "mare"?
Given that *praavo* means "great-grandfather", what is the word for "great-grandmother"?

Analyse and translate *leonino, dentistino, katidino.*
What is the difference between *hundidino* and *hundetino*? (Consider an elderly chihuahua...)

Analyse and translate *bakos, bakejo, bakistino, bakistejo, gebakistoj, misbaki, bakejegoj.*
Notice also ***re**baki*, to re-bake; *bak**it**a*, baked.

REVISE PART-OF-SPEECH ENDINGS:

(verb, inf.)	*viv**i**,*	to live
(noun)	*viv**o**,*	life
(adj.)	*viv**a**,*	of life, lively, vital, alive
(adv.)	*viv**e**,*	with life, in a lively manner

From *intenci* (to intend) form: "intentional, intentionally, intentions, intended, on purpose, intends, would intend".

From *esperi* (to hope) form: "hope, hoped, hopes, will hope, hopeful".

Note that some of these words (intended, hopes) can be translated in more than one way.

Think up suitable English equivalents of these words, formed from *atendi* "to wait, to expect": *atende, atendu, atendis, atendita, atendus, atendo, atenda, atendejo.*

Kiom da	gefratoj gekuzoj geamikoj	vi havas?	– Tri	fratojn kuzojn amikojn	kaj unu	fratinon. kuzinon. amikinon.

NOTE: since *da* is a preposition, there is no accusative after it.

Skribaj ekzercoj — Written exercises

Write down the Esperanto for:

son-in-law	wives	parents	brother-in-law
grandfather	niece	daughters	grandmother
queen	nephews	grandson	cousins (m/f)

Fill in the blanks:

1. Ĉu vi opinias, ke viaj gepatroj .... la geedziĝon?
2. Mi komencas ...., ĉu mi plaĉas al via fratino.
3. Certe estas tro frue por paroli .... idoj.
4. La kotizo estos malpli alta, se ni .... al la kongreso kiel geedza paro.
5. Petro insistas, ke li volas edziĝi al Helena kiel .... plej baldaŭ.

Find English equivalents for the following, and then use each one in an Esperanto sentence:

rapida, rapidas, rapide, rapido
eraros, eraroj, erare, erara
vidus, vido, revidi, vida, vidu, vidita, vide
kuiras, kuiristo, kuire, kuirita, kuirejoj, kuiristino, gekuiristoj, kuirista, kuireja, rekuirus

Translate:

P. Helen, dear, why are you making that list?
H. Because I've been thinking seriously about our wedding day. We must decide immediately how many guests we'll be able to have. The church, if you remember, is very small. Our parents and brothers-and-sisters will be there, of course. Uncles-and-aunts and cousins will presumably be among the guests. But how many other people? That's a difficult problem.
P. Let me look at the list, then. We must solve this problem together.

Leciono 12 — La Kongreso

P. Baldaŭ ni vojaĝos eksterlanden — jes, post nur du monatoj ni partoprenos la Universalan Kongreson de Esperanto!

H. Mi kredas, ke ĝi estos vere interesa travivaĵo. Ĝi estos nia unua Esperanto-kongreso. Ni povos renkonti kongresanojn el multaj diversaj landoj.

P. Oni diras, ke tia kongreso donos al ni multe da novaj amikoj.

H. Imagu — ni parolos per unu komuna lingvo kun homoj el pli ol kvardek landoj! El kio konsistas la kongresa programo? Ĉu vi havas la detalojn?

P. Jes, jen la detaloj, en la bulteno. La programo enhavas multege da eroj. La unua ero por ni estos verŝajne la Interkona Vespero.

H. Kio estas interkona vespero?

P. Nu, mi supozas, ke oni havas okazon interkonatiĝi kun aliaj gekongresanoj. Poste estos la Solena Inaŭguro, kun salutoj de eminentuloj kaj reprezentantoj de organizaĵoj el ĉiuj landoj, kaj kun festparolado.

H. Kaj kiam okazos la laboraj sesioj?

P. Ho, tra la tuta semajno estos amaso da laborkunsidoj. Daŭre oni diskutos, debatos, komitatos. Krome okazos dek prelegoj en la kadro de la Internacia Somera Universitato. Kaj ankoraŭ mi ne menciis la Oratoran Konkurson kaj la Belartajn Konkursojn.

vojaĝi:	travel
eksterlanden:	abroad
partopreni:	participate in
universala:	universal, world
interesa:	interesting
travivaĵo:	experience
nia:	our
unua:	first
renkonti:	meet
kongresano:	congress participant
el:	from, of, out of
diversa:	various
lando:	country, land
doni:	give
multe da:	a lot of
imagi:	imagine
per:	by means of
komuna:	common, shared
lingvo:	language
ol:	than
kvardek:	forty
konsisti:	consist
programo:	programme
detalo:	detail
bulteno:	bulletin, newsletter
enhavi:	contain
ero:	item
verŝajne:	probably
interkona:	getting-acquainted
vespero:	evening
supozi:	suppose
okazo:	opportunity
poste:	afterwards
solena:	solemn
inaŭguro:	inauguration, opening
saluto:	greeting
eminentulo:	distinguished personality
reprezentanto:	representative
organizaĵo:	organization
ĉiuj:	all
festparolado:	keynote speech
labori:	work
sesio:	session
tra:	through
tuta:	whole
amaso da:	a mass of
kunsido:	meeting
daŭre:	continually
diskuti:	discuss

H. Nu, ilin mi lasos al vi, Petro. La literaturo ne multe interesas min. Kia estos la distra flanko de la kongreso?

P. Ankaŭ bunta... Bankedo kaj balo... teatraĵo... kaj pluraj ekskursoj. Kien ni iru en la tuttaga ekskurso?

H. Donu al mi la prospekton! Ho, Petro, mi apenaŭ povas atendi! Tio estos tiel interesa vizito! Vere mi ĝojas, ke mi lernis Esperanton.

P. Ankaŭ mi, mia kara. Ni trinku toston al niaj ferioj! Al la sukceso de la Kongreso!

H. Al belega ferio kun amikoj el ĉiuj landoj... kaj kun vi!

P. Al niaj ferioj!

H. Al niaj kunaj ferioj!

debato:	debate
komitato:	committee
krome:	besides
prelego:	lecture
kadro:	framework
internacia:	international
universitato:	university
mencii:	mention
oratoro:	orator
konkurso:	contest
belarta:	fine arts
literaturo:	literature
interesi:	interest
distri:	entertain
flanko:	side
bankedo:	banquet, dinner
balo:	ball, dance
teatraĵo:	play, theatrical performance
pluraj:	several
kien:	where to
tuttaga:	whole-day
prospekto:	prospectus
apenaŭ:	hardly
atendi:	wait
tiel:	so
lerni:	learn
tosto:	toast
sukceso:	success
kuna:	together

Notoj — Notes

BY USING **-ANT-** WE CAN FORM THE WORD FOR SOMEONE DOING SOMETHING:

paroli	to speak	*parolanto*	speaker, person speaking
kredi	to believe	*kredanto*	believer
batali	to fight	*batalanto*	militant, fighter

OTHER USEFUL SUFFIXES ARE **-AN-** "MEMBER OF, ADHERENT", AND **-AR-** "COLLECTION OF".

vilaĝo	village	*vilaĝano*	villager	*vilaĝaro*	group of villages
insulo	island	*insulano*	islander	*insularo*	archipelago

kongresano	congress member, participant
klubano	club member
arbaro	wood, forest ("collection of trees")
ŝafaro	flock (of sheep)

THE SUFFIX **-UL-** GIVES US THE NAME OF A PERSON CHARACTERIZED BY SOME QUALITY; **-AĴ-** (with *ĵ* as in "measure") GIVES US THE NAME OF A CONCRETE OBJECT.

riĉa	rich	*riĉulo*	rich man	*riĉaĵoj*	riches
bela	beautiful	*belulino*	a beauty	*belaĵo*	beautiful object

Leciono 12

NOTE THE USE OF **DA** IN EXPRESSIONS OF WEIGHT, MEASURE, OR QUANTITY.

Ni vidis multe.	We saw a lot, did a lot of seeing.
Ni vidis multe da homoj.	We saw a lot of people.
Li kantis multe	He sang a lot.
Li kantis multe da himnoj.	He sang a lot of hymns.
Mi fumas tro multe.	I smoke too much.
Mi fumas tro multe da cigaredoj.	I smoke too many cigarettes.
kilogramo da butero	a kilogram of butter
glaso da vino	a glass of wine
taso da teo	a cup of tea

THE **-N** ENDING ON ADVERBS OF PLACE IS USED TO SHOW DIRECTION TOWARDS.

hejme	at home	*hejmen*	home(wards)
kie	where (at)	*kien*	where to
eksterlande	abroad (outside the country), e.g.	*eksterlanden*	abroad (to abroad), e.g.
loĝi eksterlande	to live abroad	*iri eksterlanden*	to go abroad

IT IS SIMILARLY USED IN PREPOSITIONAL PHRASES TO SHOW MOTION TOWARDS.

La muso kuris sub la tablo.	The mouse ran (around) under the table.
La muso kuris sub la tablon.	The mouse ran under the table (i.e. to beneath the table).

THE SUFFIX **-IĜ-** MEANS "BECOME, GET".

flaviĝi	to turn yellow
riĉiĝi	to grow rich
edziĝi	to get married, become a husband
liberiĝo	deliverance

NOTICE THE EXTREME FREEDOM WITH WHICH ESPERANTO CAN FORM DIFFERENT PARTS OF SPEECH FROM A GIVEN ROOT.

(Hence a conciseness and flexibility hard to rival in other languages.)

komitato	a committee	*komitati*	to sit in committee, to hold committee meetings
kongreso	a congress, convention	*kongresi*	to hold a congress, to participate in a congress.

Ekzercu vin! — Practise!

Baldaŭ Morgaŭ En la venonta semajno [*In the coming week*]	mi ni	flugos iros rapidos	eksterlanden. hejmen. al Skotlando. marborden.

Mi kredas, Ĉu vi opinias, Neniu supozis, Mi ne volas diri,	ke	mi amas vin. la pordo estas ŝlosita ·*locked*]. ĉiuj jam iris hejmen. la vivo tute amariĝis [*amar-* = bitter]. la kongreso estos vere interesa okazos dudek prelegoj en unu tago

Donu al mi Eble ŝi bezonas Li rifuzis doni Estas malfacile trovi	tason glason kruĉon [*jug*]	da	vino. lakto. teo. akvo.

MODEL: Ĉu ĝi estas ruĝa? [*Is it red?*]
– Ankoraŭ ne, sed ĝi ruĝiĝas. [*Not yet, but it's getting red.*]

Ĉu ĝi estas blanka?
Ĉu la kafo estas varma?
Ĉu via edzino estas preta?
Ĉu vi estas riĉa?

Diru al mi, mi petas, Ĉu vi povas montri [*show*] al mi, Ĉiu el ni [*All of us*] forgesis, Mi ne scias, Ĉu iu scias, Mi ne povas imagi,	kie	okazos	la Balo la Solena Inaŭguro la Interkona Vespero
		estas	la atendejo la restoracio [*restaurant*]
		trovi	la prelegejon la prezidanton la kasiston [*treasurer*]

Skribaj ekzercoj — Written exercises

Match the Esperanto words to the English ones:

kien	in fact
hejmen	obviously
eksterlande	where to
tuj	of course
verŝajne	late
evidente	twice
kompreneble	home
malfrue	probably
efektive	abroad
dufoje	at once

Give a single word in Esperanto for each of:

club members
a baby mouse
a lover
sons and daughters
believers
a foal
friends (m/f)
people praying
a rich woman
a town-dweller
someone waiting
a committee member

Translate:

H. What a colourful experience — our first Universal Esperanto Congress! Aren't you glad we learnt the language? There are Esperanto-speakers here from between forty and fifty countries. We've already made friends with a host of congress participants, haven't we?

P. Yes, you're right. We all speak a common language. So, according to the keynote speech, we're truly one big family.

H. And the programme is so fresh and interesting! I know we're not going to want to go home next week.

Vocabulary & Index

A diagonal is used to separate root from grammatical ending. Numbers refer to lessons where a root is first introduced.

absolut/a	absolute *10*
aĉ/a	wretched *6*
aĉet/i	buy *5*
adres/o	address *2*
agrabl/a	pleasant *10*
aĥ	(interj.) *3*
akcept/i	accept *8*
akv/o	water *5*
al	to *1*; **-iĝi** join *11*; **-veni** arrive *7*
ali/a	other *2*
alt/a	high, tall *2*
am/i	love *5*
amar/a	bitter *12*
amas/o	mass, heap *12*
amik/o	friend *2*
analiz/i	analyse *7*
Angl/o	Englishman; **-ujo**, England *7*
ankaŭ	also *5*
ankoraŭ	still, yet *2*
antaŭ	before; ago *4,7*
apenaŭ	scarcely *12*
aper/i	appear *2*
apotek/o	chemist's, pharmacy *8*
apud	near, next to *3*
arb/o	tree *3*; **-aro**, wood
art/o	art *12*
atend/i	wait, expect *11*
aŭ	or *2*
aŭd/i	hear *9*
aŭt/o	car *3*; **-ovojo** motorway, freeway
aŭtun/o	autumn, fall *5*
av/o	grandfather *11*
aventur/o	adventure *6*
bak/i	bake *8*
bal/o	ball, dance *12*
baldaŭ	soon *9*
balen/o	whale *4*
ban/i	bathe; **-o**, bath *7*
banan/o	banana *2*
banked/o	banquet *12*
bat/i	beat *8*
batal/i	fight *12*
bateri/o	battery *8*
beb/o	baby *4*
bedaŭr/i	regret *4*
bel/a	beautiful *3*
best/o	animal; **-oĝardeno**, zoo *4*
bezon/i	need *8*
bibliotek/o	library *6*
bild/o	picture *2*
bird/o	bird *3*
blank/a	white *4*
blov/i	blow *10*
blu/a	blue *4*
bo/	-in-law *11*
bon/a	good *1*; **-kora** kind-hearted *5*
bot/o	boot *8*
bov/o	ox *11*; **-ino** cow *3*
branĉ/o	branch *7*
briĝ/o	bridge (cards) *5*
bril/i	shine *3*
brun/a	brown *4*
buĉ/i	butcher *8*
buked/o	bouquet, bunch *5*
bulten/o	bulletin *12*
bunt/a	multi-coloured *5*
butik/o	shop *5*
cent	a hundred *4*
ceremoni/o	ceremony *11*
cert/e	certainly *8*
cigared/o	cigarette *12*
ĉambr/o	room *5*
ĉapel/o	hat *2*
ĉar	because *4*
ĉe	at, by, with *4*
ĉef/	chief- *6*
ĉes/i	cease, stop *10*
ĉeval/o	horse *3*
ĉi	[see lesson *4*]
ĉia	every kind of *10*
ĉiam	always *6*
ĉie	everywhere *9*
ĉiel/o	sky *10*

ĉio everything *4*
ĉiu every, each; everyone *9*
ĉokolad/o chocolate *2*
ĉu [see lesson *1*]

da [see lessons *7, 12*]
danc/i dance *3*
dank/i thank *5*
-on thank you *1*
dat/o date;
-reveno anniversary *5*
daŭr/i last, continue *12*
de of, from *2*
debat/o debate *12*
decid/i decide *11*
dek ten *4*
denov/e again *4*
dent/o tooth *8*
detal/o detail *12*
detektiv/o detective *6*
detru/i destroy *5*
dev/i have to, must *8*
dezir/i wish, desire *4*
diabl/o devil *4*
dik/a thick, fat *1*
dimanĉ/o Sunday *6*
dir/i say, tell *1*
disk/o disk, dial
-i to dial *4*
diskut/i discuss *12*
distr/i entertain *12*
divers/aj various *12*
do so, then *4*
dolĉ/a sweet *2*
dom/o house *6*
don/i give *5*
dorm/i sleep *3*
du two *2*
dub/i doubt *11*;
sen-e doubtless *4*
duk/o duke *11*

ebl/e perhaps *3*;
-as it is possible
eĉ even *10*
edz/o husband *11*
efective in fact *3*
ekskurs/o excursion *10*
eksplod/i explode *5*
ekster outside; **-e** *10*
-lande abroad *12*
ekzempl/o example *8*
el out of, from *12*
elekt/i choose *9*;
-o *6*
elektr/o electricity *8*
eminent/a distinguished *12*
en in *1*;
-havi contain *12*
er/o item *12*
erar/i make a mistake *4*
ese/o essay *7*
esper/i hope *8*
esplor/i explore *9*
est/i be *1*
estr/o boss, head *7*
evident/a obvious *4*

fab/o bean *2*
facil/a easy *3*
fajf/i whistle *8*
fajl/i file *8*
famili/o family *7*
fantom/o ghost *6*
far/i make, do *8*
feri/o holiday *10*
ferm/i close, shut *2*
fest/i celebrate;
-parolado speech *12*
fier/a proud *8*
fiks/i fix *5*
fil/o son *11*
film/o film *6*
firm/a firm *5*
fiŝ/o fish *2*
flank/o side *7*
flav/a yellow *2*
flor/o flower *1*
flu/i flow *7*
flug/i fly *3*
foj/o time, occasion;
du-e twice *4*
foli/o leaf *5*
for away *6*
forges/i forget *8*
fort/a strong *1*
fos/i dig *8*
frat/o brother *2*
Franc/o Frenchman;
-ujo France *7*
fraŭl/o bachelor;
-ino Miss *7, 11*

freŝ/a	fresh *2*
fromaĝ/o	cheese *8*
frost/i	freeze *10*
fru/a	early *11*
frukt/o	fruit *2*
fum/i	smoke *12*
funkci/i	work, function *8*
futbal/o	football *5*
gast/o	guest *11*
gazet/o	newspaper *5*
ge/	[see lesson *11*]
gitar/o	guitar *8*
glad/i	iron *8*
glas/o	glass, beaker *1*
grand/a	big *2*
grav/a	important *8*
griz/a	grey *4*
gust/o	taste *2*
ĝarden/o	garden *2*
ĝentil/a	polite *4*
ĝi	it *2*
ĝis	until;
	- revido good-bye *7*
ĝoj/i	rejoice, be glad *4*;
	-o gladness, happiness *2*
ha	(interj.) *1*
hak/i	chop *8*
halt/i	stop, halt *3*
hav/i	have *5*
hejm/o	home *9*;
	-e at home *8*
help/i	help *4*
hiacint/o	hyacinth *5*
hieraŭ	yesterday *6*
himn/o	hymn *12*
ho	(interj.) *1*
hodiaŭ	today *6*
hom/o	man, human being *3*
honest/a	honest *10*
hor/o	hour *4*
hotel/o	hotel *7*
hund/o	dog *4*
ia	some kind of *10*
iam	ever; once; sometime *9*
id/o	offspring *11*
ide/o	idea *11*
idiot/o	idiot, fool *3*
ie	somewhere *9*
ili	they *2*
imag/i	imagine *12*
inaŭgur/o	inauguration *12*
infan/o	child *4*
instru/i	teach *8*
insul/o	island *12*
intenc/i	intend *5*
inter	between, among *4*;
	-kona, -konatiĝi, -nacia *12*
interes/i	interest *12*;
	-a interesting *10*
io	something *8*
iom	somewhat, a bit, rather *2*
ir/i	go *8*
iu	someone *4*
jam	already *6*
jar/o	year *4*
je	[see lesson *5*]
jen	here is (etc.) *1*
jes	yes *1*
juĝ/i	judge *8*
jun/a	young *2*
ĵaŭdo	Thursday *6*
kadavr/o	corpse *6*
kadr/o	frame(work) *12*
kaf/o	coffee *1*;
	-ejo café *5*
kaj	and *1*
kamarad/o	mate *4*
kamp/o	field *3*;
	-aro country *9*
kant/i	sing *3*
kar/a	dear *2*
kas/o	till;
	-isto treasurer *12*
kat/o	cat *4*
ke	that (conj.) *3*
kelk/aj	a few *10*
kia	what sort of *1*
kial	why *4*
kiam	when *6*
kie	where *2*;
	-n whereto *12*
kiel	how, as *8*; **- eble plej,**
	as much a possible *11*
kilogram/o	kilogram *12*
kin(ej)/o	cinema *6*

kio what *1*
kiom how much *4*
kis/i kiss *5*
kiu who; which one *4, 6*
klar/a clear *10*
klub/o club *12*
kolbas/o sausage *5*
koler/i be angry *10*
kolekt/i collect *5*
komb/i comb *8*
komenc/i begin *3*
komik/a comical *6*
komitat/o committee *12*
kompil/i compile *8*
komplik/a complicated *10*
kompren/i understand *1*;
-eble of course *3*
komun/a common, shared *12*
kon/i be acquainted with *12*
konfirm/i confirm *7*
kongres/o congress *11*
konk/o shell *9*
konkurs/o contest *12*
konsist/i consist *12*
kontent/a satisfied *1*
kontraŭ against;
-stari oppose *11*
kor/o heart *5*
kost/i cost *5*
kotiz/o subscription *11*
kovert/o envelope *8*
krajon/o pencil *2*
kred/i believe *3*
kriket/o cricket *5*
krizantem/o chrysanthemum *5*
krom besides; **-e** *12*
kruĉ/o jug *12*
kudr/i sew *8*
kuir/i cook *11*
kuk/o cake *5*
kun with *1*; **-e** together *10*;
-porti bring *8*;
-sido meeting *12*
kur/i run *6*
kurac/i treat the sick *8*
kuraĝ/a brave *10*
kuŝ/i lie, recline *9*
kutim/o custom, habit *5*
kuz/o cousin *11*
kvar four *4*;
-dek forty *12*
kvin five *4*

la the *1*
labor/i work *3*
lac/a tired *3*
lakt/o milk *1*
land/o country, land *12*
las/i leave, let *5*
laŭ according to; along *5*
laŭt/a loud *10*
lav/i wash *5*
lecion/o lesson *5*
leg/i read *5*
legom/o vegetable *8*
leon/o lion *11*
lern/i learn *5*
leter/o letter *5*
lev/i lift, raise *2*
li he *3* **-a** his *6*
liber/a free *7*
libr/o book *1*;
-vendejo bookshop *2*
lili/o lily *5*
lingv/o language *12*
list/o list *8*
lit/o bed *2*
literatur/o literature *12*
loĝ/i live, dwell *6*
lok/o place *1*
long/a long *1*
lud/i play *3*
lund/o Monday *6*

mal [see lesson *2*]
manĝ/i eat *5*;
-oĉambro dining-room *5*
mantel/o coat *5*
map/o map *7*
mar/o sea *7*;
-bordo seaside *9*
mard/o Tuesday *6*
matur/a ripe *2*
medikament/o medicine *8*
mem self *8*
-serva self-service *8*
memor/i remember *8*
menci/i mention *12*
merkred/o Wednesday *6*
mev/o seagull *9*
mi I, me *1*; **-a** my *5*
mil a thousand *4*

minut/o	minute *4*
mister/o	mystery *6*
mod/o	fashion *8*
mol/a	soft *2*
moment/o	moment *4*
mon/o	money *5*
monat/o	month *7*
monstr/o	monster *6*
mont/o	mountain *7*
montr/i	show *12*
morgaŭ	tomorrow *6*
mult/aj /e da	many, a lot of *6, 12*
mur/o	wall *1*
mus/o	mouse *12*
naĝ/i	swim *9*
narcis/o	narcissus *5*
naŭ	nine *4*
naz/o	nose *6*
ne	no; not *1*
neces/a	necessary *4*
neĝ/o	snow *10*
nenia	no kind of *10*
neniam	never *9*
nenie	nowhere *9*
nenio	nothing *6*
neniu	no-one; no *8*
nep/o	grandson *11*
nepr/e	without fail *5*
nev/o	nephew *11*
ni	we, us *3*; **-a** our *6*
nigr/a	black *4*
nokt/o	night *3*
nom/o	name *2*
nov/a	new *2*
nu	well, now *5*
nub/o	cloud *10*
nul	zero *4*
numer/o	number *4*
nun	now *1*
nur	only *6*
obe/i	obey *8*
ofend/i	offend *9*
oft/a	frequent *9*
ok	eight *4*
okaz/i	happen *6*;
	-o occasion; opportunity *12*
ol	than *12*
oni	people, they, one *8*
onkl/o	uncle *7*
opini/i	opine, think *3*
oportun/a	convenient *10*
or/o	gold *5*
oranĝ/o	orange *4*
orator/o	orator *12*
ord/o	order *4*
organiz/i	organize *12*
pac/o	peace *3*
pag/i	pay *5*
paĝ/o	page *2*
pal/a	pale *5*
pan/o	bread *5*
panjo	Mum *8*
par/o	pair, couple *11*
pardon/i	forgive, pardon *4*
parol/i	speak *7*
part/o	part;
	-opreni participate *12*
patr/o	father *5*
	-ino mother *5*
pens/i	think *8*
per	with, by means of *7*
perd/i	lose *8*
permes/i	permit *2*
person/o	person *7*
pet/i	request, ask *1*;
	mi -as please *1*
pest/o	plague, pestilence *9*
plac/o	square, plaza *8*
plaĉ/i	please *1, 2*
plank/o	floor *2*
plant/o	plant *5*
plen/a	full *1*
plend/i	complain *9*
plej	most *11*
pli	more *3*
plor/i	cry, weep *3*
plu	any more, further *8*
plum/o	feather; pen *7*
plur/aj	several *12*
pluv/o	rain *6*
pom/o	apple *2*
por	for *1*; in order to *7*
pord/o	door *4*
port/i	carry *8*
post	after *4*;
	-e afterwards *7*
poŝt/o	post, mail;
	-karto postcard *5*;
	-marko stamp *8*

pov/i	be able to *3*
pra/	(remoteness) *11*
prav/a	right, justified *3*
precip/e	mainly, particularly *5*
prefer/i	prefer *5*; **-e** preferably *2*
preĝ/i	pray *11*; **-ejo** church
preleg/o	lecture *12*
pren/i	take *2*
preskaŭ	almost *9*
preskrib/i	prescribe *8*
pret/a	ready *2*
pri	about *5*
problem/o	problem *8*
program/o	programme *12*
prospekt/o	prospectus, brochure *12*
pund/o	pound (£) *7*
punkt/o	point *10*
pur/a	clear, pure *1*
rab/i	rob *8*
radi/o	radio *8*
rajt/o	right; **-i** be entitled to *3*
rapid/a	quick *10*
re/	re- *11*
reĝ/o	king *11*
Rejn/o	the Rhine *7*
renkont/i	meet *12*
reprezent/i	represent *12*
respond/i	answer, reply *4*
rest/i	remain, stay *6*
restoraci/o	restaurant *12*
re/ven/i	return *10*
rezerv/i	reserve *7*
ricev/i	receive *7*
riĉ/a	rich *2*
rid/i	laugh *3*; **-iga** funny *6*
rifuz/i	refuse *3*
rigard/i	look (at) *2*
river/o	river *7*
romantik/a	romantic *3*
romp/i	break *5*
roz/o	rose *5*
ruĝ/a	red *2*
sabat/o	Saturday *6*
sabl/o	sand *9*

saĝ/a	wise *2*
sak/o	bag *2*
salt/i	jump *7*
salut/i	greet; **-on**! hullo! *1*
sam/a	same *11*
san/a	healthy, well *6*
scen/o	scene *6*
sci/i	know *6*
se	if *6*
sed	but *2*
seg/i	saw *8*
seĝ/o	chair *4*
sek/a	dry *10*
sekund/o	second *4*
semajn/o	week *7*
sen	without *1*; **-dube** doubtless *4*
send/i	send *8*
sep	seven *4*
serĉ/i	look for *6*
serioz/a	serious *6*
ses	six *4*
sesi/o	session *12*
sid/i	sit *3*
silent/i	keep silent *4*
simi/o	monkey *7*
simpl/a	simple *2*
sincer/a	sincere *3*
sinjor/o	gentleman; sir; Mr *7*
skatol/o	box *2*
Skot/o	Scot; **-lando** *12*
skrib/i	write *3*; **-papero** *8*
sku/i	shake *5*
sol/a	alone *3*
solen/a	solemn *12*
solv/i	solve *8*
somer/o	summer *5*
sonor(ig)/i	ring *4*
spac/o	space *10*
star/i	stand *3*
statu/o	statue *8*
strand/o	beach, shore *9*
strang/a	odd, strange *10*
strat/o	street *9*
student/o	student *2*
sub	under *3, 12*
subit/a	sudden *6*
sugest/i	suggest *11*
sukces/i	succeed *12*
suker/o	sugar *1*

sun/o sun *3*; **-brilo** sunshine *9*
supoz/i suppose *12*; **-eble** presumably *11*
sur on *1*
suspekt/i suspect *3*
Svis/o Swiss; **-lando** *7*

ŝaf/o sheep *2*
ŝajn/i seem *10*
ŝat/i like *8*
ŝerc/i joke *2*
ŝi she *3*; **-a** her *5*
ŝlos/i lock *12*
ŝpar/i save up *11*
ŝtel/i steal *8*

tabl/o table *1*
tag/o day *3*
tajp/i type *8*
tamen however *9*
tas/o cup *1*
task/o task, job, duty *2*
te/o tea *1*
teatr/o theatre; **-aĵo** play *12*
telefon/o telephone *4*
tem/o theme, subject *11*
tenis/o tennis *5*
terur/o terror *10*
tia such *10*
tiam then *9*
tie there *2*
tiel so *12*
tig/o stem *5*
tio that *1, 4*
tiu that, that one *3, 7*
tomat/o tomato *7*
tost/o toast (in drink) *12*
tra through *12*; **-vivaĵo** experience *12*
tranĉ/i cut (as with a knife) *8*
tre very *2*
tri three *4*
trink/i drink *5*
tro too, too much *5*
trov/i find *7*
tuj at once, immediately *9*
tulip/o tulip *5*
tuŝ/i touch *5*
tut/a whole; **-e** wholly, quite *2*; **-taga** whole-day *12*

universal/a universal, world- *12*
universitat/o university *12*
unu one *4*; **-e, -a** first *5*
urb/o town, city *7*
Uson/o the USA *7*
util/a useful *10*
uz/i use *7*

val/o valley *7*
varm/a warm, hot *1*
vaz/o vase, vessel *5*
ven/i come *4*
vend/i sell *5*; **-ejo** store *2*
vendred/o Friday *6*
vent/o wind *2*
ver/o truth *2*; **-ŝajne** probably *12*
verd/a green *2*
verŝ/i pour *9*
vesper/o evening *3*; **-manĝi** dine *7*
vest/i clothe; **-o** garment *8*
veter/o weather *10*
vi you; **-a** your *5*
vid/i see *1*
vilaĝo village *12*
vin/o wine *5*
viol/o violet *5*
vir/o man *2*; **-ino** woman *3*
vist/o whist *5*
viŝ/i wipe *5*
viv/i live *8*
vizit/i visit *5*
voj/o way, road *3*
vojaĝ/i travel *12*
vok/i call *4*
vol/i will, mean to, choose to *4*
volv/i wind, wrap *5*

For further study...

You already know a great deal of this remarkable language. To continue your studies you should now move on to the follow-up course, *Jen Nia Mondo 2*. In this way you can consolidate the knowledge you have acquired, extending your vocabulary, enhancing your fluency, and completing your study of Esperanto grammar.

This and many other books in or about Esperanto, including dictionaries and other teaching materials, books and audio, are available from an Esperanto organisation in your area.

There is also a huge amount of Esperanto material online which is worth exploring. You might like to begin by looking at these sites:

www.esperanto-gb.org
www.esperanto-usa.org
www.uea.org

JEN NIA MONDO 1

Jen Nia Mondo 1

The complete course in Esperanto, the international language.

ISBN 0-906632-06-4

